

Monitorizarea mass-media în campania electorală pentru alegerile prezidențiale 2016

Raport nr. 5
21 – 28 octombrie 2016

I. DATE GENERALE

1.1 Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea opiniei publice privind comportamentul editorial al instituțiilor mass-media în perioada electorală și în campania electorală pentru alegerile prezidențiale din Republica Moldova.

1.2 Perioada de monitorizare: 15 septembrie 2016 – 13 noiembrie 2016.

1.3 Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

Instituțiile mass-media au fost selectate în baza următoarelor criterii obiective: a) forma de proprietate; b) geografie; c) limba de difuzare; d) notorietate/audiență. Astfel, sunt monitorizate instituții mass-media publice și private, cu acoperire națională, cvasi-națională și regională, în limba română și în limba rusă.

1.4 Mass-media monitorizate:

Audiovizual

Moldova 1, Prime TV, Canal 2, Canal 3, Publika TV, Jurnal TV, Realitatea TV, NTV Moldova, ProTV Chișinău, TV7, Accent TV, N4 TV

Portaluri online

Agora.md, Deschide.md, Gagauzinfo.md, Jurnal.md, Moldova24.info, Newsmaker.md, Noi.md, Realitatea.md, Sputnik.md, Today.md, Unimedia.info, Ziarulnational.md

Presa scrisă

Komsomolskaia pravda v Moldove, Panorama, Săptămîna, Timpul

1.5 Obiectul monitorizării

TV (intervalul 18.00-24.00)

- A. Buletinele informative;
- B. Emisiunile cu caracter electoral;
- C. Interviuurile cu candidații;
- D. Vox Populi;
- E. Dezbaterile electorale.

Portaluri online

Întreg conținutul editorial al site-urilor, fără publicitatea marcată corespunzător.

Presa scrisă

Întreg conținutul editorial al publicațiilor periodice monitorizate, fără publicitatea marcată corespunzător.

1.6. Echipa

Proiectul este realizat în cadrul Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte de Asociația Presei Presei Independente (monitorizare presă online și presă scrisă) și Centrul pentru Jurnalism Independent (monitorizare TV).

1.7 Cadrul metodologic

Date statistice: Metodologia monitorizării a fost elaborată de Oxford Media Research Center pentru proiectele de monitorizare ale Organizației Internaționale Campania Globală pentru

Libertatea de Exprimare “Articolul XIX”. Caracteristicile acestei metodologii sunt următoarele: folosirea indicatorilor 1) *cantitativi*, inclusiv tipul, durata, tematica mediatizării, sursele știrilor, frecvența și durata apariției concurenților electorali în știri, și 2) *calitativi*, stabilindu-se părtinirea instituției mass-media monitorizate în reflectarea evenimentelor. Fiecare știre sau opinie este supusă unei evaluări de conținut și de context, pentru a determina dacă sunt favorabile sau defavorabile unui sau altui partid /unui sau altui concurent electoral. Un conținut și/sau un context al știrii pozitiv ori negativ nu indică neapărat tendențiozitatea sau partizanatul instituției media care difuzează știrea. E posibil ca știrea să favorizeze sau să defavorizeze pe unul dintre subiecți, și, cu toate acestea, să fie echidistantă și corectă din punct de vedere profesional. Numai dacă există tendința, pe o anumită perioadă de timp, ca unul dintre subiecți să fie favorizat sau defavorizat, atunci se poate spune că e vorba despre un dezechilibru. **La evaluarea contextului, este măsurată doar frecvența materialelor care îi favorizează sau defavorizează direct sau indirect pe subiecții electorali. Aparitiile neutre sunt quantificate doar din perspectiva frecvenței apariției în imagini și a intervențiilor personale.**

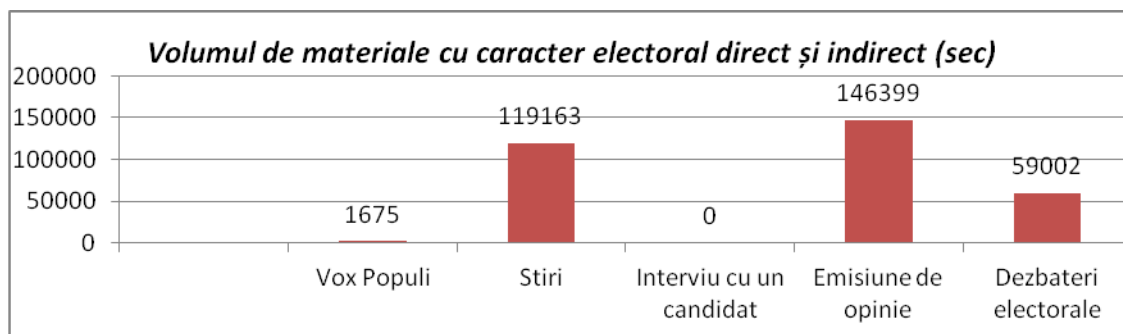
Studii de caz: Ținând cont de impactul major pe care îl are mass-media asupra creării opiniei publice și de credibilitatea mare a acestora în rândul populației, a fost făcută o analiză de conținut a materialelor care au tratat cele mai importante subiecte difuzate de mass-media monitorizate. S-a urmărit identificarea unghiurilor de abordare și modalitățile de prezentare a subiectelor relevante. Materialele au fost analizate atât din punctul de vedere al respectării principiilor unui jurnalism de calitate (obiectivitate, imparțialitate, pluralismul surselor de informare, separarea faptelor de opinie), cât și sub aspect tehnic, din perspectiva recurgerii la procedee tehnice pentru a amplifica sau diminua anumite mesaje.

II. ANALIZA DATELOR

2.1 Audiovizual

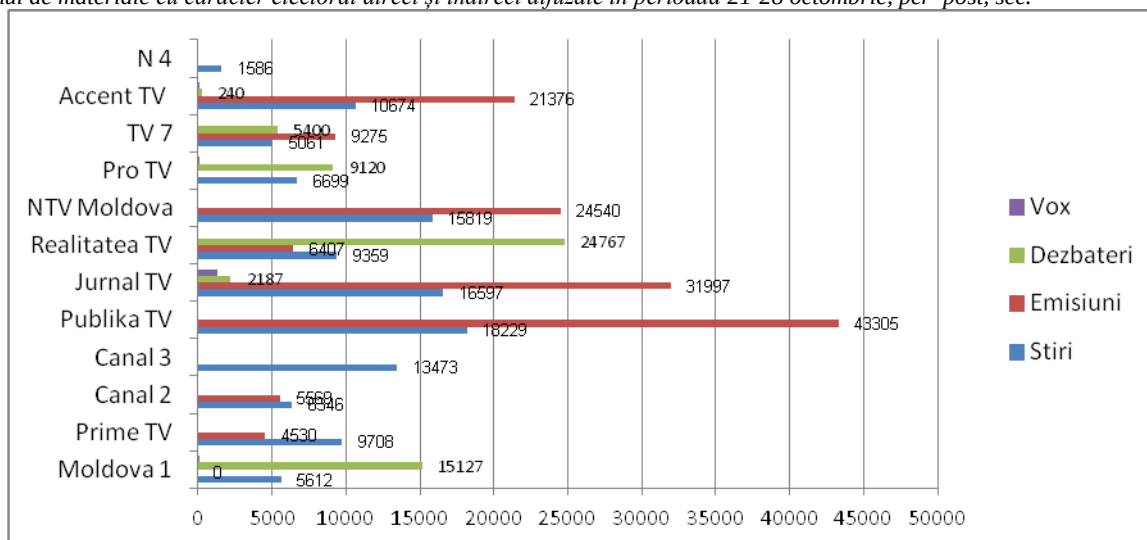
Concluzii generale

În perioada 21-28 octombrie 2016, a crescut semnificativ numărul de materiale cu caracter electoral direct sau indirect puse pe post de cei 12 radiodifuzori monitorizați. În total, au fost difuzate 1118 materiale, între care 1016 știri, 70 emisiuni, 23 dezbateri electorale și 9 Vox Populi. Volumul total al materialelor a fost de 326 239 sec. sau aproximativ 90,6 ore, dintre care cel mai mult spațiu a fost alocat emisiunilor de opinie, urmate de știri și dezbateri.

Cel mai mare volum de știri cu caracter electoral direct și indirect a fost difuzat de Publika TV, Jurnal TV și NTV Moldova, care au alocat și cel mai mare spațiu pentru emisiuni. Realitatea TV a organizat cele mai multe dezbateri electorale (10 dezbateri în limba rusă și limba română), urmând Moldova 1 (5) și Pro TV (4). Posturile private cu acoperire națională nu au difuzat dezbateri electorale în intervalul supus monitorizării (918.00-24.00). Potrivit surselor din cadrul CCA, dezbateri au fost organizate sâmbătă, 22 octombrie, și duminică, 23 octombrie, la ora 6.00. Postul N4 a reflectat campania electorală sumar, privând astfel publicul de informații cu referire la campania electorală.

Volumul de materiale cu caracter electoral direct și indirect difuzate în perioada 21-28 octombrie, per post, sec.

Subiectele reflectate de cei 12 radiodifuzori monitorizați au vizat de cele mai multe ori domeniul politic (514), procesul electoral (238) și diverse infracțiuni (94). Acestea au inclus acuzații lansate de unii candidați la adresa altora, rezultatele mai multor sondaje electorale, întâlnirile electorale ale unor concurenți, decizii ale CEC, rapoartele de monitorizare ale campaniei de către organizațiile

societății civile. A fost mediatizat pe larg anunțul privind retragerea din cursă a candidatului PDM, Marian Lupu, în favoarea unui candidat proeuropean și reacțiile care au urmat. De asemenea, unele media au ținut constant în vizor subiectul privind emiterea mandatului de arest pe numele primarului de Bălți, liderul Partidului Nostru, Renato Usatîi, pentru presupusa implicare în tentativa de omor asupra bancherului rus Gherman Gorbunțov.

La documentarea materialelor, majoritatea posturilor au recurs, de cele mai dese ori, la cetățeni (620 ori), reprezentanți ai Administrației Publice Locale APL (123 ori), ai Comisiei Electorale Centrale (96 ori), ai societății civile (82 ori), experți (77), membri ai Guvernului (69) judecători/avocați (51). Au mai fost citați sau menționați oameni de afaceri, reprezentanți ai Poliției, Bisericii, ai Președinției, Parlamentului etc..

Dintre concurenții electorali și partidele politice, de cele mai multe ori au fost citați sau menționați Maia Sandu (300 ori), Igor Dodon (263 ori), membrii Partidului Democrat din Moldova (256 ori) și Marian Lupu (224 ori), urmați la mare distanță de Iurie Leancă (106 ori) și membri ai Partidului Nostru (103 ori). Igor Dodon și membrii PDM sunt lideri la capitolul spațiului alocat intervențiilor directe - 3961 sec. și, respectiv, 3854 sec.

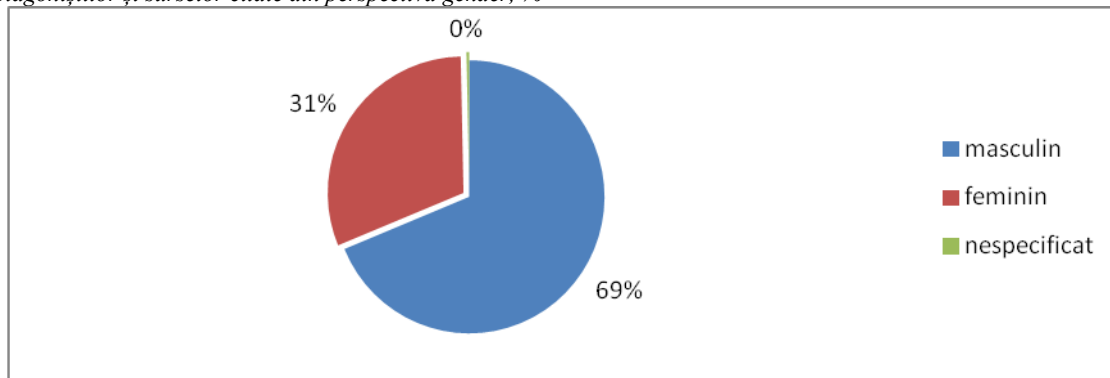
Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, 12 posturi TV, sec.

Protagonisti și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Maia Sandu	300	8430	3591
Igor Dodon	263	8277	3961
Partidul Democrat din Moldova	256	8601	3854
Marian Lupu	224	7629	3091
Iurie Leancă	106	3084	1780
Partidul Nostru	103	3506	1423
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	120	4881	2029
Dumitru Ciubașenco	72	1794	612
Mihai Ghimpu	66	2075	1180
Inna Popenco	62	1492	512
Valeriu Ghilețchi	39	850	457
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	38	746	485
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	37	1127	851
Maia Laguta	33	754	369
Ana Guțu	27	555	229
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	24	753	379
Silvia Radu	23	493	148
Partidul Liberal Democrat din Moldova	13	81	20
Partidul Liberal	10	189	131
Partidul Popular Socialist	7	369	285
Partidul Acțiune și Solidaritate	7	105	83
Partidul Popular European din Moldova	4	95	49
Partidul „Renaștere”	4	76	70
Partidul Politic „Dreapta”	3	42	42
Partidul Liberal Reformat	2	50	50

În perioada de raport, s-a păstrat dezechilibrul din punct de vedere gender în defavoarea surselor de sex feminin. Totuși, față de perioada anterioară de raport se remarcă o creștere cu 4 puncte

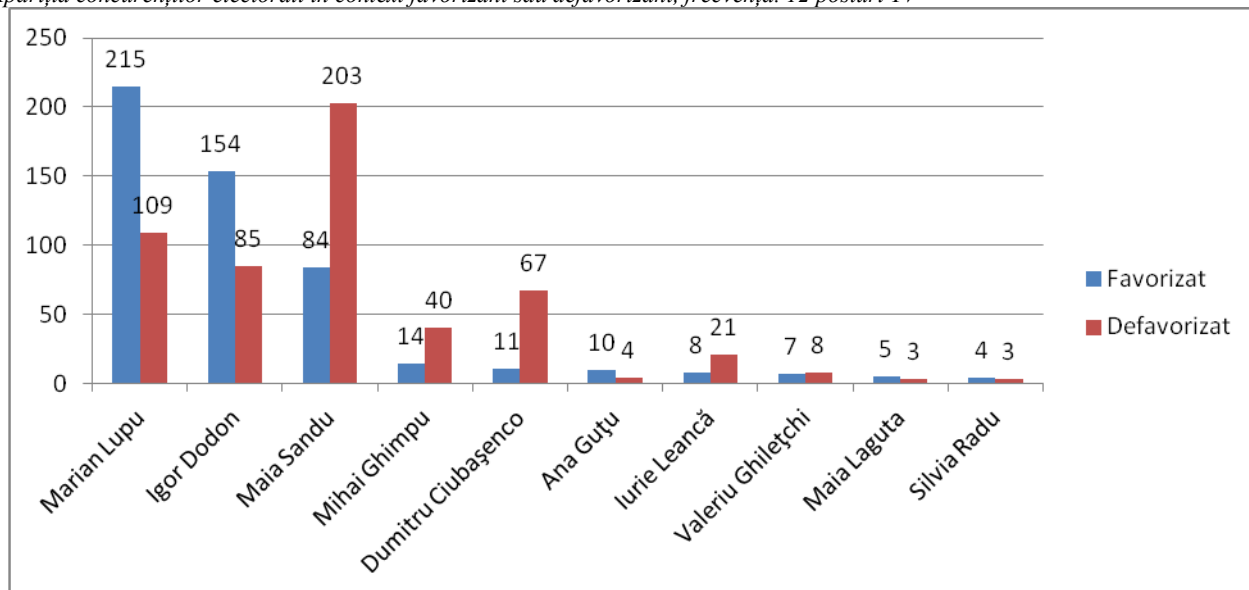
procentuale a numărului de surse femei. În total, materialele de la cele 12 posturi TV analizate au menționat sau citat 31% de surse femei și 69% de surse bărbați.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %

Per ansamblu, concurenții electorali cei mai favorizați din punctul de vedere al frecvenței și duratei aparițiilor și contextului pozitiv au fost Marian Lupu, urmat de Igor Dodon și Maia Sandu. Raportul între numărul de apariții în context pozitiv și negativ pentru acești concurenți electorali e de 1,97 pentru Marian Lupu, 1,8 pentru Igor Dodon și 0,4 pentru Maia Sandu, care a fost preponderent defavorizată.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența. 12 posturi TV

În perioada de raport, posturile private cu acoperire națională **Prime TV**, **Canal 2**, **Canal 3** și **Publika TV** au continuat promovarea candidatului Partidului Democrat din Moldova, Marian Lupu. Până la 26 octombrie, când a fost anunțată retragerea sa din cursă, Marian Lupu a avut deseori intervenții directe, fiind favorizat și de materialele cu conotație pozitivă despre activitățile Guvernului și ale membrilor PDM. Marian Lupu a fost favorizat de 43% din știri și emisiuni de la Prime TV, 42% - de la Canal 2, 38% de la Canal 3 și 44% de la Publika TV. În contrast, candidata unică a Partidului Acțiune și Solidaritate (PAS), Partidului Platforma Demnitate și Adevăr (PPDA) și Partidului Liberal Democrat (PLDM), Maia Sandu, și cel al Partidului Nostru, Dumitru Ciubașenco, au fost defavorizați de cele mai multe materiale. Ei au apărut deseori în imagine la aceste posturi, în principal, în materiale cu conotație negativă, fără a le fi oferit prea mult spațiu pentru intervenții directe.

Postul de televiziune cu acoperire regională **Jurnal TV** a favorizat-o, în special, pe concurența electorală Maia Sandu, atât prin spațiul acordat intervențiilor personale, cât și prin contextul pozitiv al materialelor. Maia Sandu a fost favorizată de 38% din materialele relevante de la Jurnal TV. Marian Lupu a fost în marea majoritate a cazurilor defavorizat (51% din materiale), în special, prin știri cu caracter electoral indirect, în care membrii Partidului Democrat (PDM) și ai guvernării au apărut în lumină negativă. Igor Dodon a fost defavorizat în 28% din materiale.

NTV Moldova și **Accent TV** l-au favorizat masiv pe candidatul PSRM Igor Dodon, atât prin spațiul acordat pentru intervenții directe candidatului și membrilor Partidului Socialiștilor (PSRM), cât și prin contextul pozitiv al materialelor electorale directe sau indirecte (57% și , respectiv, 35%). Ambele posturi au defavorizat-o preponderent pe Maia Sandu, care a fost protagonista mai multor știri și emisiuni ce au pus-o în lumină negativă (47% și, respectiv, 26% din materiale).

Radiodifuzorul public **Moldova 1**, posturile private **Realitatea TV**, **Pro TV Chișinău**, **TV 7**, **N4** au avut un comportament relativ echilibrat fără a fi constatate tendințe de favorizare sau defavorizare evidentă a concurenților electorali.

În concluzie, posturile Prime TV, Canal 2, Canal 3, Publika TV, NTV Moldova, Accent TV și Jurnal TV nu au respectat **Regulamentul** privind reflectarea campaniei electorale în alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016 în mijloacele de informare în masă din RM și s-au abătut de la prevederile Codului Electoral (art.64) și ale Codului Audiovizualului (art.7)¹, potrivit cărora campania electorală trebuie reflectată într-un mod responsabil, echilibrat și imparțial.

Moldova 1

În intervalul 21-28 octombrie, radiodifuzorul public Moldova 1 a difuzat 92 de știri, în mare parte cu caracter electoral direct, 5 dezbateri electorale și 2 Vox Populi. Durata totală a materialelor a fost de 20873 sec. sau 5,8 ore. Cele mai multe materiale au abordat teme ce țin de procesul electoral, cum ar fi activitatea Comisiei Electorale Centrale (CEC), monitorizarea campaniei electorale de către organizațiile societății civile, retragerea din cursa electorală a candidatului PDM, Marian Lupu, declarații ale concurenților electorali pe final de campanie etc.

Materialele relevante de la Moldova 1 au vizat și citat reprezentanți ai CEC (19 apariții timp de 354 sec.), ai Administrației Publice Locale - APL (11 apariții, 100 sec.), ai Poliției (12 apariții, timp de 252 sec). În știri au mai fost citați judecători/avocați (6 apariții, 108 sec.), reprezentanți ai societății civile (5 apariții, 125 sec) și membri ai Guvernului (3 apariții, 54 sec.). În perioada de referință, radiodifuzorul public a oferit cuvânt tuturor concurenților electorali. De cele mai multe ori în știri au fost prezentați concurenții Maia Sandu, Igor Dodon și Marian Lupu, primii doi concurenți beneficiind de cel mai mare spațiu pentru intervenții directe.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Maia Sandu	21	591	238
Igor Dodon	13	353	168
Marian Lupu	11	178	38
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	6	64	60
Iurie Leancă	8	231	80

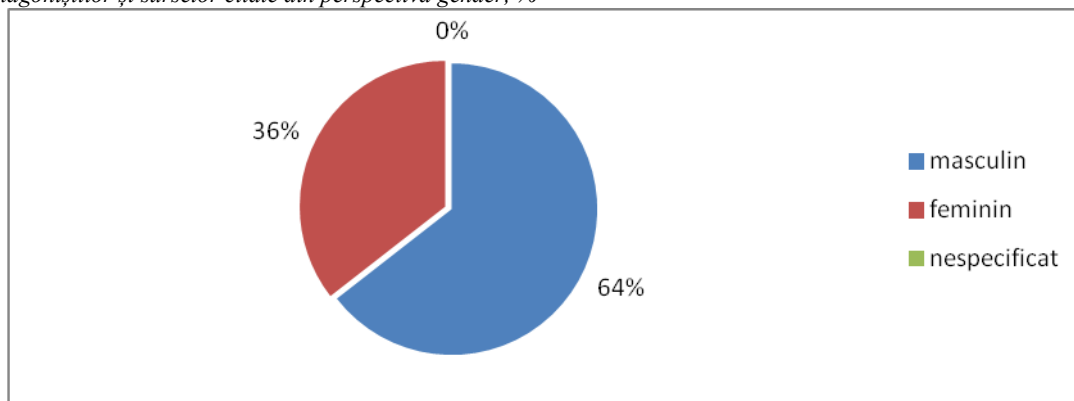
¹ Art. 7, Codul Audiovizualului: (3) Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial. (4) Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât: a) informația care compune știrea să fie veridică b) să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri, c) în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse.

Inna Popenco	6	179	54
Partidul Democrat din Moldova	4	122	112
Mihai Ghimpu	6	161	92
Partidul Platforma Demnitate și Adevăr	4	97	28
Dumitru Ciubașenco	6	205	94
Valeriu Ghilețchi	4	70	50
Partidul Nostru	2	76	0
Ana Guțu	4	103	46
Maia Laguta	4	100	44

Moldova 1 a organizat în perioada de raport 5 dezbateri electorale la care au participat concurenții electorali sau reprezentanții acestora - candidatul Partidului Nostru, Dumitru Ciubașenco, candidatul Partidului Liberal, Mihai Ghimpu, candidatul Partidului Popular European, Iurie Leancă, candidata Partidului Acțiune și Solidaritate, a Partidului Platforma Demnitate și Adevăr și Partidului Liberal-Democrat din Moldova, Maia Sandu, candidatul Partidului Democrat, Marian Lupu, candidatul Partidului Politic Dreapta, Ana Guțu, candidații independenți, Valeriu Ghilețchi și Maia Laguta. Silvia Radu nu a dat curs invitației la dezbateri.

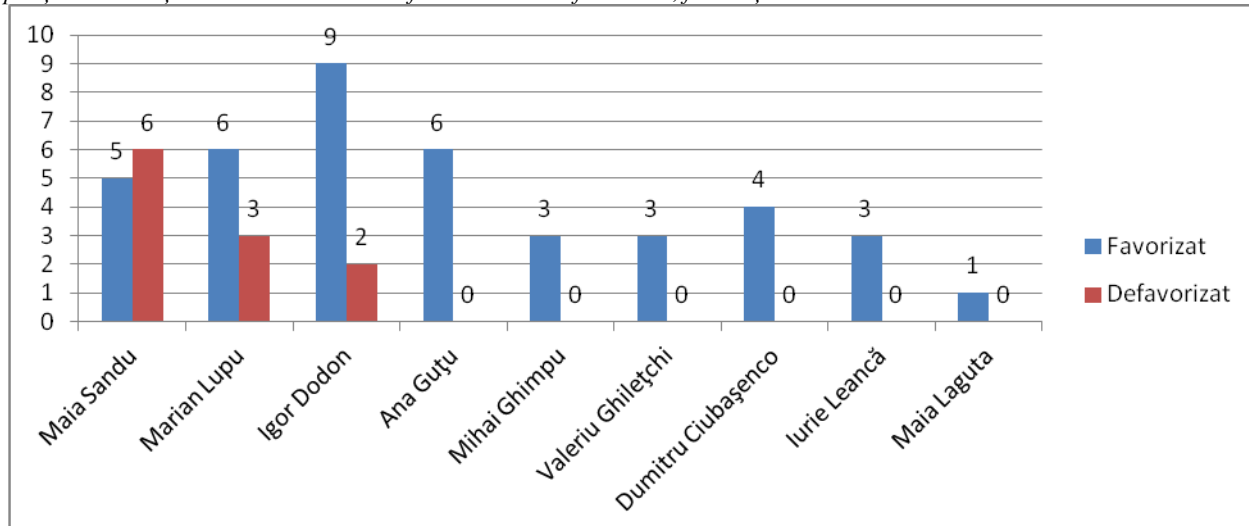
Rata femeilor protagoniste sau surse în materialele relevante de la Moldova 1 a crescut în perioada de raport până la 36%. Creșterea se datorează citării sau menționării concurenților electorali, inclusiv Maia Sandu (22 ori), Ana Guțu (6 ori), Inna Popenco (6 ori), Maia Laguta (5 ori), dar și a membrilor CEC (13 ori).

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %

Majoritatea materialelor puse pe post de radiodifuzorul public în perioada de referință au fost neutre. În unele cazuri, contextul în care au apărut concurenții a fost fie pozitiv, fie negativ. De cele mai multe ori în lumină pozitivă a apărut candidatul PSRM Igor Dodon – 9 ori. Maia Sandu a fost vizată de 6 ori în context negativ și de 5 ori – pozitiv. Marian Lupu a apărut și în lumină pozitivă - 6 ori, și negativă - 3 ori.

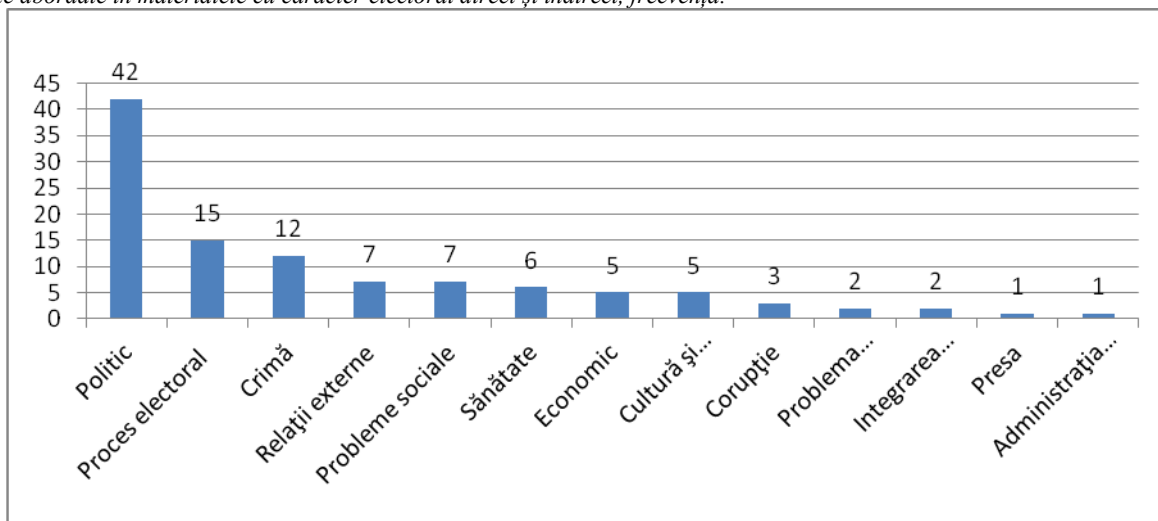
Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

Prime TV

Prime TV, post privat cu acoperire națională, aflat în proprietatea lui Vlad Plahotniuc, prim-vicepreședintele Partidului Democrat din Moldova, a difuzat în perioada de raport 108 materiale relevante, dintre care 104 știri și 4 emisiuni, cu volumul total de 14 238 sec. sau aproximativ 4 ore. Temele abordate au fost diverse, cele mai multe materiale tratând subiecte politice. Au fost difuzate mai multe materiale privind întâlnirile electorale ale lui Marian Lupu, întâlnirile membrilor PDM cu cetățenii în cadrul diferitelor campanii, decizia PDM de a-l retrage din cursă pe Marian Lupu în favoarea unui candidat pro-european și reacțiile care au urmat. În ultimele zile de campanie, postul a informat despre apelul la unitate lansat de Igor Dodon, despre îndemnul Mitropolitului Vladimir către enoriași ca să-l voteze pe Igor Dodon, despre faptul că Maia Sandu ar fi interzis icoanele în școli pe timpul când era ministru a Educației, promisiuni electorale ale unor concurenți etc. Au fost difuzate și materiale cu caracter electoral indirect, între care materiale privind Campania Renaștere Moldova a Fundației Edelweiss, știri despre crearea de noi locuri de muncă, apelul prim-ministrului Filip către miniștri de a nu se implica în campania electorală (de notat, că până la anunțul privind retragerea lui Marian Lupu din cursă, mai mulți miniștri au participat la diferite întâlniri prin diferite localități ale republicii în care l-au susținut pe Marian Lupu).

Temele abordate în materialele cu caracter electoral direct și indirect, frecvența.

Știrile difuzate în perioada de raport au vizat mulți actori, pe primul loc situându-se cetățenii (59 de apariții, intervenții directe de 520 sec.), care au apărut preponderent în știri privind întâlnirile membrilor PDM în diferite localități, întâlnirile electorale ale lui Marian Lupu. Aceștia sunt urmați de reprezentanți ai Guvernului (20 apariții, 339 sec.), APL (8 apariții, 73 sec.), CEC (6 apariții, 77 sec.), mass-media (6 apariții, 162 sec.), diplomați și oficiali străini (5 apariții, 17 sec.), oameni de afaceri (5 apariții, 17 sec.), reprezentanți ai Bisericii (5 apariții, 153 sec.) Au mai fost citați și/sau menționați reprezentanți ai societății civile, experți, ai poliției, judecători/avocați, deputați etc.. Dintre partidele politice și concurenții electorali, cei mai vizibili au fost membri PDM și Marian Lupu, care au avut în continuare o prezență mare în imagini, dar și intervenții directe voluminoase. Urmează Igor Dodon, care a fost vizat în multe știri și a avut și intervenții directe de durată. Maia Sandu a apărut de mai multe ori în imagine, fără a beneficia de mult spațiu pentru intervenții directe.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Partidul Democrat din Moldova	28	939	521
Marian Lupu	23	1107	557
Igor Dodon	20	588	250
Maia Sandu	16	303	21
Partidul Nostru	12	196	12
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	7	193	66
Iurie Leancă	6	248	169
Inna Popenco	6	150	89
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	5	106	33
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	7	56	78
Mihai Ghimpu	4	115	46
Dumitru Ciubașenco	4	79	0
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	3	33	0
Partidul Liberal Democrat din Moldova	2	13	0
Valeriu Ghilețchi	2	45	45
Maia Laguta	1	34	34

În emisiunile relevante difuzate de Prime TV, experți, reprezentanți ai societății civile, jurnaliști s-au referit la mai mulți concurenți electorali, unii din ei fiind favorizați, alții – defavorizați. O parte din concurenți au apărut pe ecrane și au avut intervenții personale în emisiunile de autor. Postul cu acoperire națională Prime TV nu a organizat dezbateri electorale în intervalul monitorizat (18.00-24.00).

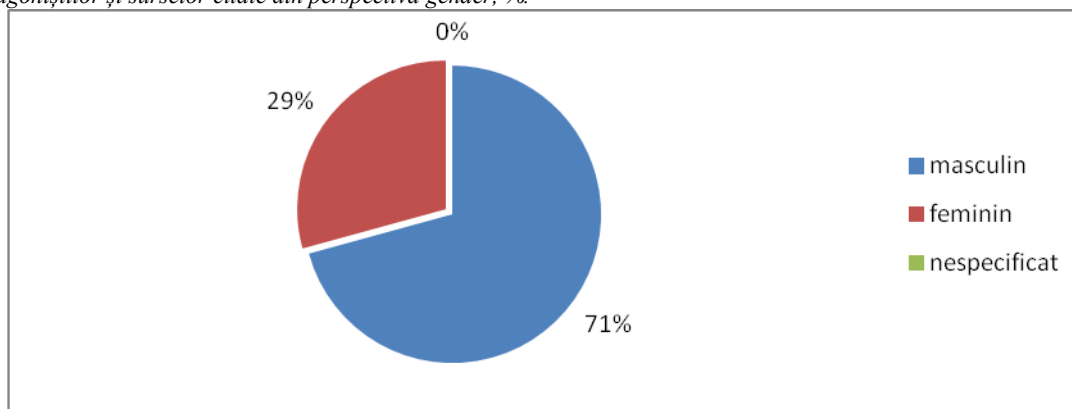
Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și partidelor politice în emisiuni, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Experți (străini și locali)	3	1082	1082
Maia Sandu	3	111	6
Societate civilă – ONG-uri	2	655	655
Mass media	2	481	481

Partidul Democrat din Moldova	2	213	101
Igor Dodon	2	78	10
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	1	27	27

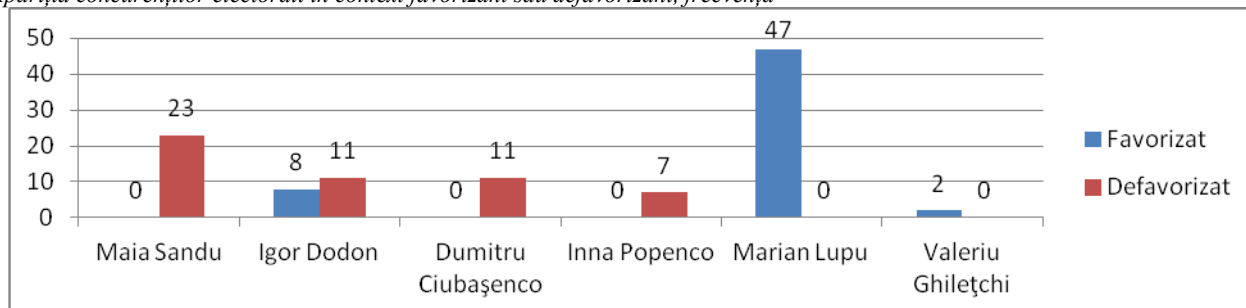
În perioada de raport, materialele de la Prime TV au citat sau menționat persoane de sex feminin – 29% și de sex masculin – 71%. Cele mai multe femei au fost din rândul cetățenilor (41 femei versus 23 bărbați), dar și al concurențelor electorale.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %.

Concurentul electoral Marian Lupa a fost favorizat în 47 de materiale cu caracter electoral direct sau indirect difuzate de Prime TV. De cele mai multe ori a fost vorba de știri cu caracter electoral direct, privind activități de campanie, dar și de materialele cu caracter electoral indirect privind crearea locurilor de muncă, închiderea cazinourilor și opinia lui Vlad Plahotniuc vizavi de acest subiect, reținerea traficantilor de droguri și sensibilizarea lui Vladimir Plahotniuc față de subiect, activități în cadrul campaniilor organizate de Fundația lui Vlad Plahotniuc Edelweiss (a se vedea, de exemplu: *Armașu, optimist. Moldova este foarte aproape de a primi banii de la FMI*, din 21 octombrie, *Igor Dodon și Marian Lupa se vor duela în turul doi*, din 21 octombrie, *Vlad Plahotniuc: Patronii cazinourilor și funcționarii publici vor răspunde în fața legii*, din 24 octombrie, *STOP substanțelor narcotice. Consumul de droguri, din nou în vizor*, din 24 octombrie). Maia Sandu și Dumitru Ciubașenco au fost mai mult defavorizați în știri și în emisiuni: *Renato Usatfi, căutat! Fotografia lui apare alături de cei mai periculoși infractori căutați de poliție*, din 25 octombrie, *Transfer de imagine. Maia Sandu a primit două avertizări de la CEC*, din 27 octombrie, *Andrei Năstase joacă dublu în raport cu Maia Sandu*, din 28 octombrie etc..

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

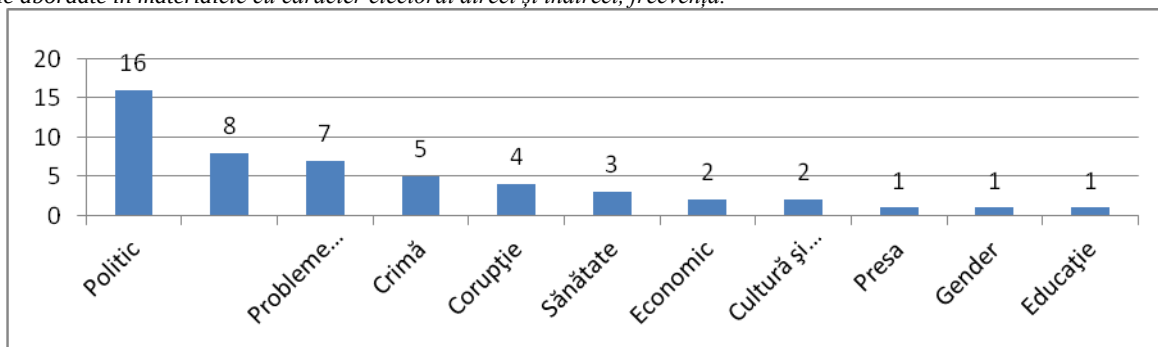
Canal 2

Postul privat de televiziune cu acoperire națională Canal 2, aflat în proprietatea lui Vlad Plahotniuc, prim-vicepreședintele Partidului Democrat din Moldova, a difuzat în perioada de referință 50 de

materiale relevante prezentei monitorizării (46 de știri și 4 emisiuni), cu volumul total de 11915 sec. sau 3,3 ore.

Între temele abordate au predominat domeniul politic, urmate de procesul electoral, probleme sociale. De cele mai multe ori au fost reflectate subiectele privind întâlnirile electorale ale lui Marian Lupu și activitățile organizate de Partidul Democrat în mai multe localități ale republicii, campaniile desfășurate de Fundația Edelweiss, declarația lui Marian Lupu privind retragerea din cursă, declarațiile din partea altor concurenți electorali la acest subiect. Au fost puse pe post și materiale cu caracter electoral indirect privind mandatul de arest pe numele lui Renato Usatîi, liderul Partidului Nostru, știrile privind lupta cu traficanții de droguri, închiderea cazinourilor etc..

Temele abordate în materialele cu caracter electoral direct și indirect, frecvența.

De cele mai multe ori, în materialele de la Canal 2 au fost citați și/sau menționați cetățenii (47 apariții, timp de 481 sec.), reprezentanți ai APL (7 apariții, 128 sec.), ai Guvernului (7 apariții, 218 sec.), ai CEC (4 apariții, 67 sec.), ai Poliției (4 apariții, 90 sec.), oameni de afaceri (4 apariții, 70 sec.). S-a mai făcut referire la experți și reprezentanți ai societății civile, judecători/avocați, reprezentanți ai Bisericii, Sindicate, Parlament etc..

Dintre partidele politice și concurenții electorali pe primele locuri se situează PDM și Marian Lupu, care au beneficiat de cel mai voluminos spațiu pentru apariții în imagini, dar și pentru citate directe. Urmează Igor Dodon, cu apariții în imagini și citate directe relativ mari. Maia Sandu a apărut mai mult în imagini, având intervenții personale nesemnificative. O parte din concurenții electorali au avut doar apariții pe ecran, fără a fi citați direct.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Partidul Democrat din Moldova	17	526	355
Marian Lupu	9	432	307
Igor Dodon	9	183	101
Maia Sandu	8	137	11
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	5	64	0
Partidul Nostru	5	100	0
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	5	134	18
Iurie Leancă	3	85	60
Inna Popenco	3	59	19
Mihai Ghimpu	2	43	20
Dumitru Ciubașenco	2	26	0
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	1	32	30
Partidul Liberal Democrat din Moldova	1	2	0

Partidul Acțiune și Solidaritate	1	3	0
Maia Laguta	1	25	25

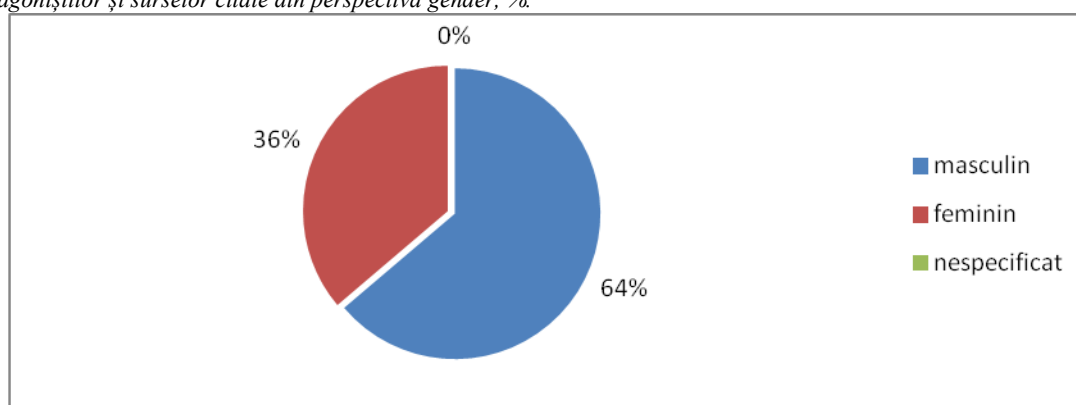
Emisiunile relevante i-au avut ca protagoniști pe experți, jurnaliști, reprezentanți ai Guvernului, ai societății civile, care au pus în discuție subiecte cu caracter electoral direct – retragerea lui Marian Lupu din cursa electorală, dar și subiecte cu caracter electoral indirect, cum ar fi cel privind închiderea cazinourilor și reacția lui Vlad Plahotniuc, cel privind reținerea unui grup de polițiști pentru acte de corupție. Concurenți electorali nu au participat la emisiuni, aceștia fiind doar subiecte de discuții pentru invitații în studioul sau pentru autorii emisiunilor de opinie. Canal 2 nu a organizat dezbateri electorale în intervalul supus monitorizării.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și partidelor politice în emisiuni, sec.

Protagonisti și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Experți (străini și locali)	6	2567	2448
Cetățeni	3	210	157
Oficiali din guvern	2	680	579
Partidul Democrat din Moldova	2	95	47
Societate civilă – ONG-uri	1	519	519
Mass media	1	200	189
Judecători, avocați	1	294	303
Marian Lupu	1	54	48
Igor Dodon	1	18	18

În perioada de raport, la Canal 2 s-a remarcat creșterea ușoară a procentajului surselor de sex feminin, care a constituit 36%. Creșterea se datorează numărului mare de femei citate din categoria cetățeni (29 femei versus 21 bărbați), dar și din rândul concurenților electorali.

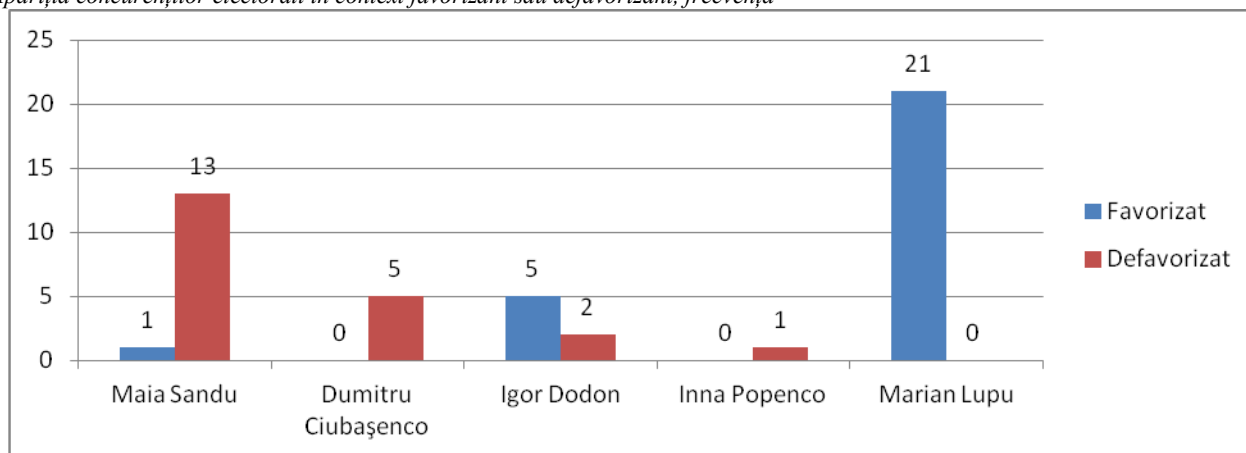
Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %.

Marian Lupu rămâne în continuare cel mai favorizat concurent electoral la Canal 2 (21 materiale care îl pun în lumină pozitivă). Este vorba de materiale cu tangență electorală directă, între care subiecte despre întâlnirile cu alegătorii, sondajele electorale, susținerea de care se bucură Marian Lupu. Printre materialele cu conotație pozitivă se numără *Cusătoresele din Nisporeni îmbracă austrieci*, din 24 octombrie, *Noi locuri de munca la nordul țării*, 24 octombrie, *Suspectați că ar fi acordat ilegal licențe de activitate pentru cazinouri* (prim-vicepreședintele Partidului Democrat din Moldova, Vlad Plahotniuc, a reacționat la acțiunile poliției), 24 octombrie, *Proiecte educaționale în satele Moldovei*, 25 octombrie, *Pavel Filip a îndemnat colegii de Guvern să nu se implice în*

campanie, dar să muncească, 26 octombrie, *Dodon așteaptă suportul vechilor camarazi*, 27 octombrie, *Mitropolitul Vladimir face campanie pro-Dodon*, din 27 octombrie. Știrea privind sprijinul Mitropolitului Vladimir care îl favorizează pe Igor Dodon conține un pasaj dedicat sprijinului declarat al comunității LGBT pentru Maia Sandu și despre valorile familiei, care o defavorizează pe Maia Sandu. Alte titluri de materiale defavorizante: *Renato Usatîi în rândul celor mai periculoși infractori dați în căutare*, *Maia Sandu deranjată de icoane*, 25 octombrie, *Transferul de imagine în campania electorală*, din 27 octombrie, în care se vorbește inclusiv despre avertizarea Maiei Sandu de către CEC pentru încălcarea legislației. La final se menționează că și Igor Dodon în 2014 a apărut în imagini alături de Vladimir Putin, iar fraza de final anunță că Vladimir Putin se bucură de cea mai mare încredere în rândul cetățenilor din RM. Această informație a fost repetată în altă știre din 28 octombrie, privind sesizarea CEC de către Maia Laguta.

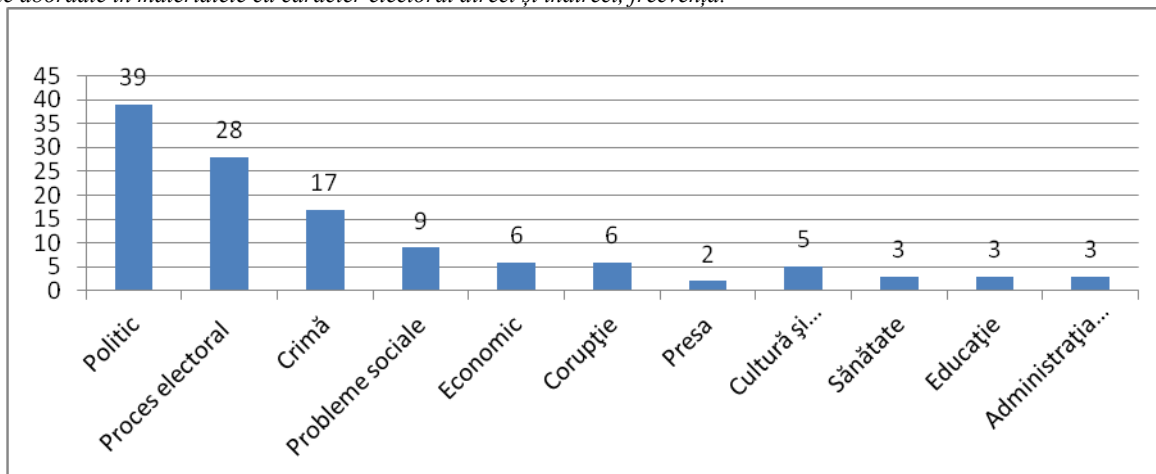
Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

Canal 3

Postul privat de televiziune cu acoperire națională Canal 3, aflat în proprietatea lui Vlad Plahotniuc, prim-vicepreședintele Partidului Democrat din Moldova, a difuzat în perioada 21-28 octombrie 121 de știri cu volumul total de 13473 sec. (3,7 ore). Tematica subiectelor abordate a fost diversă, predominând temele politice, procesul electoral și subiectele privind infracțiuni, inclusiv cele privind reținerea traficantilor de droguri și declarațiile lui Vlad Plahotniuc în legătură cu aceasta, închiderea cazinourilor, emiterea mandatului de arest pe numele lui Renato Usatîi etc.

Temele abordate în materialele cu caracter electoral direct și indirect, frecvența.

La documentarea materialelor, Canal 3 a recurs de cele mai multe ori la cetățeni, care au fost citați de 78 de ori, timp de 951 sec., în mare parte în știri despre activitățile de campanie ale lui Marian Lupu și evenimentele organizate de PDM și Fundația Edelweiss în diferite localități din republică. Materialele relevante au făcut referire și la reprezentanți ai APL (12 apariții, 185 sec.), ai Guvernului (6 apariții, 153 sec.), ai Poliției (6 apariții, 134 sec.), ai societății civile (6 apariții, 80 sec.), judecători/avocați (6 apariții, 74 sec.). Au mai fost citați jurnaliști, membri ai CEC, oameni de afaceri, reprezentanți ai Bisericii, diplomați. Dintre partidele politice și concurenții electorali, pe primele locuri după frecvența aparițiilor și durata aparițiilor pe ecran și a intervențiilor directe sunt PDM și Marian Lupu. Urmează Igor Dodon și Maia Sandu, care au fost protagoniști în câte 23 de materiale. Igor Dodon a beneficiat de citate directe timp de 296 sec., iar Maia Sandu – de 36 sec.

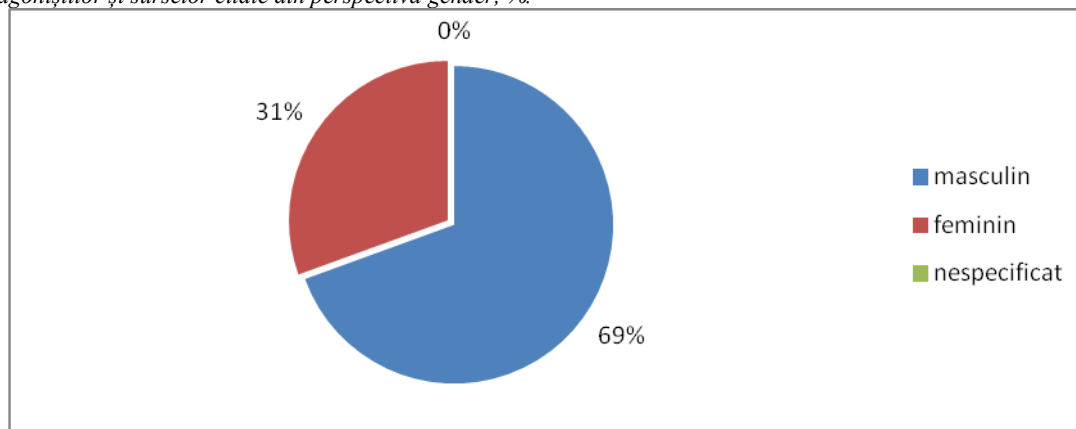
Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Partidul Democrat din Moldova	46	1946	813
Marian Lupu	31	1745	677
Igor Dodon	27	769	296
Maia Sandu	27	520	36
Partidul Nostru	18	303	0
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	14	728	57
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	9	155	87
Inna Popenco	8	259	85
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	6	54	0
Partidul Liberal Democrat din Moldova	6	36	0
Iurie Leancă	6	189	120
Dumitru Ciubașenco	6	98	0
Mihai Ghimpu	3	39	0
Valeriu Ghilețchi	3	96	48
Maia Laguta	3	100	60

Canal 3 nu a difuzat dezbateri electorale în intervalul 18.00-24.00.

În perioada de raport, rata surselor de sex feminin la care au făcut referire știrile de la Canal 3 a constituit 31%, iar cea a surselor de sex masculin – 69%. Cele mai multe femei citate au fost din categoria cetățeni (50 femei versus 28 bărbați) și din rândul concurenților electorali, Maiei Sandu revenindu-i 27 de apariții.

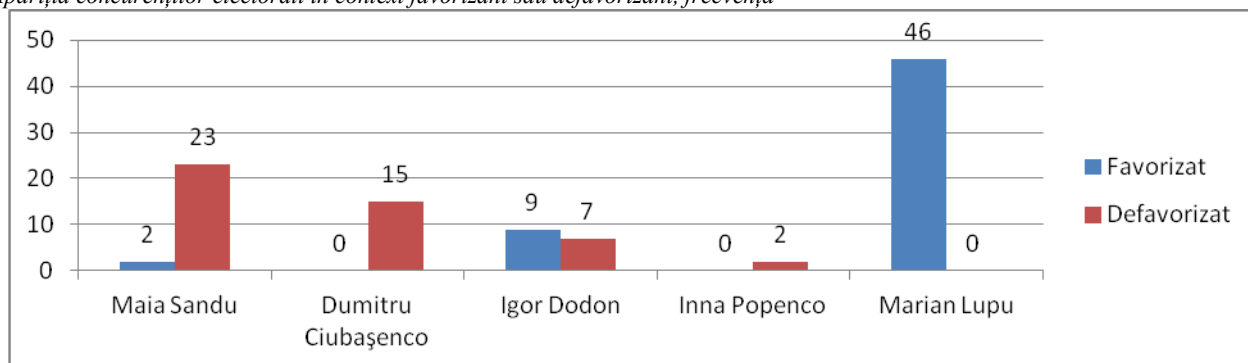
Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %

Marian Lupu a fost lider în ceea ce privește numărul de materiale care l-au favorizat direct sau indirect - 46. Acestea s-au referit la subiecte privind rezultatele sondajelor electorale, întâlnirile electorale ale lui Marian Lupu, evenimentele PDM și ale Fundației Edelweiss, materialele cu caracter electoral indirect în care au apărut membri ai PDM care dau asigurări că vor lupta în continuare cu traficanții de droguri, cu activitățile ilegale din businessul jocurilor de noroc. Exemple de titluri favorizante: *Lupu, pentru integritatea Moldovei*, din 21 octombrie, *Lupu și Dodon în turul doi*, 21 octombrie, *Lupu, în sprijinul vârstnicilor*, din 23 octombrie, *Europenii salută gestul lui Lupu*, din 27 octombrie.

În contrast, Maia Sandu și Dumitru Ciubașenco au fost mai mult defavorizați prin astfel de materiale ca *Maia Sandu împotriva bisericii?*, din 25 octombrie, *Alături de infractorii periculoși*, din 25 octombrie, *Usatîi, șantajat de Occident*, 27 octombrie.

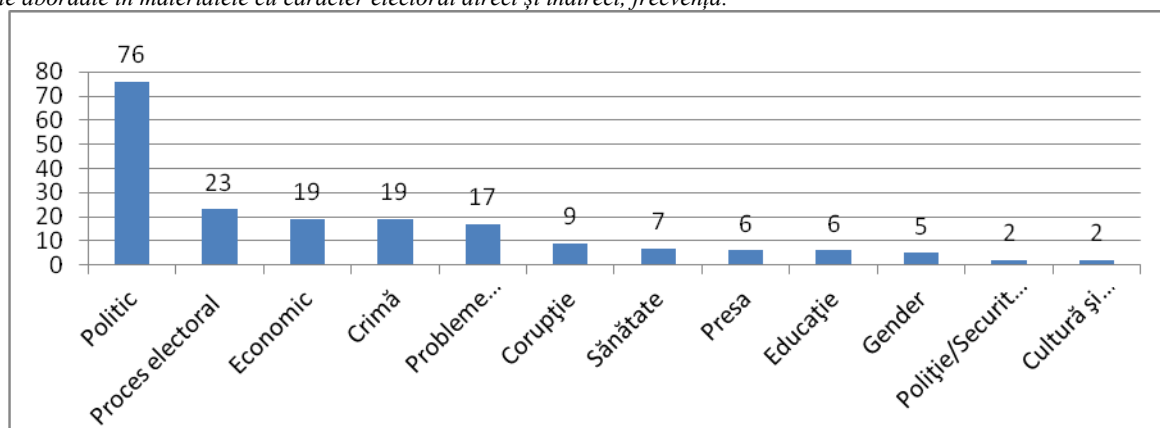
Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

Publika TV

Postul de televiziune de știri Publika TV, cu acoperire națională, aflat în proprietatea lui Vlad Plahotniuc, prim-vicepreședintele Partidului Democrat din Moldova, a difuzat în perioada de referință 191 de materiale, inclusiv 165 știri și 26 emisiuni, cu volumul total de 43305 sec. sau aproximativ 12 ore. Subiectele analizate au fost diverse, cel mai frecvent fiind reflectate teme din domeniul politic.

Temele abordate în materialele cu caracter electoral direct și indirect, frecvența.

Materialele relevante au menționat și/sau citat diverse surse, cetățeni fiind primii în top după frecvența aparițiilor, dar și după durata intervențiilor (111 ori, 1006 sec.). E vorba de știri de la diferite întâlniri cu alegătorii, organizate de Marian Lupu, dar și de membrii PDM, membri ai Guvernului. Știrile au mai citat reprezentanți ai APL (24 apariții, 238 sec.), oameni de afaceri (24 apariții, 327 sec.), societatea civilă (18 apariții, 200 sec.), reprezentanți ai Guvernului (16 ori, 322

sec.). Mass-media, reprezentanți ai Poliției, ai Bisericii, membrii CEC, judecători/avocați și diplomați, de asemenea, au fost citați ca surse, dar mai rar. PDM și Marian Lupu rămân lideri la capitolul frecvența aparițiilor în imagini și durata intervențiilor directe. Maia Sandu a avut multe apariții pe ecran, iar durata intervențiilor personale a fost nesemnificativă. Igor Dodon a apărut într-un număr aproximativ egal cu Marian Lupu, beneficiind de intervenții directe de 249 sec.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

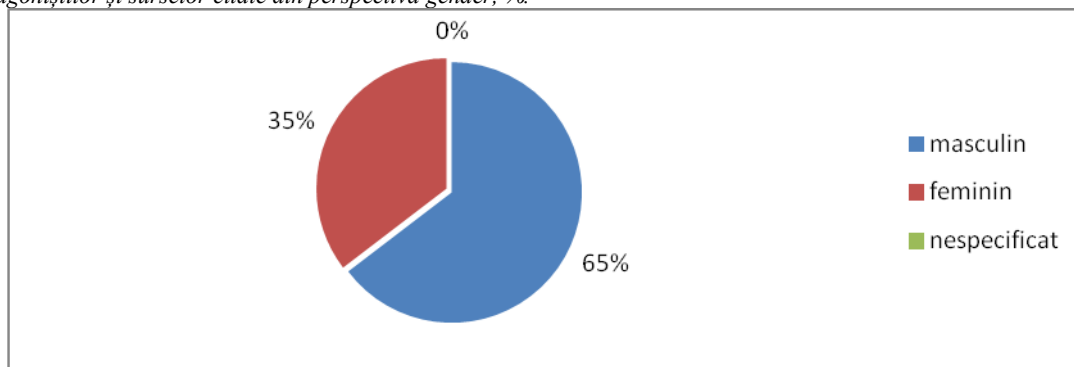
Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Partidul Democrat din Moldova	52	2357	1418
Maia Sandu	38	904	11
Marian Lupu	32	1466	774
Igor Dodon	31	762	249
Iurie Leancă	15	693	235
Partidul Nostru	14	315	0
Mihai Ghimpu	11	449	72
Dumitru Ciubașenco	11	464	0
Inna Popenco	10	302	80
Valeriu Ghilețchi	6	280	68
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	4	32	0
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	4	120	110
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	17	623	116
Maia Laguta	4	200	46
Ana Guțu	2	154	0
Silvia Radu	2	148	0

În emisiunile relevante puse pe post în perioada de referință de Publika TV, experți, reprezentanți ai mass-media, ai societății civile, reprezentanți ai Guvernului au pus în discuție diverse subiecte cu conotație electorală directă sau indirectă, inclusiv subiecte ce pun în lumină pozitivă guvernarea și, implicit, pe Marian Lupu, dar și subiectul privind retragerea din cursă a candidatului PDM. Marian Lupu și Igor Dodon sunt concurenții electorali care au apărut în imagini și au avut mici intervenții directe, fiind vorba, în special, de știrile preluate din buletinele informative difuzate anterior.

Publika TV nu a organizat dezbateri electorale în intervalul 18.00-24.00.

În perioada 21-28 octombrie, rata femeilor citate sau menționate în materialele relevante de la Publika TV a constituit 35%. Indicatorul relativ mare a fost determinat de numărul mare de surse de sex feminin din categoria cetățeni (95 femei versus 30 bărbați), dar și datorită faptului că deseori au fost menționate și/sau citate membre ale PDM (21 femei versus 37 bărbați) și candidatele la postul de Președinte al RM. Maia Sandu, de exemplu, a fost menționată sau citată de 47 de ori.

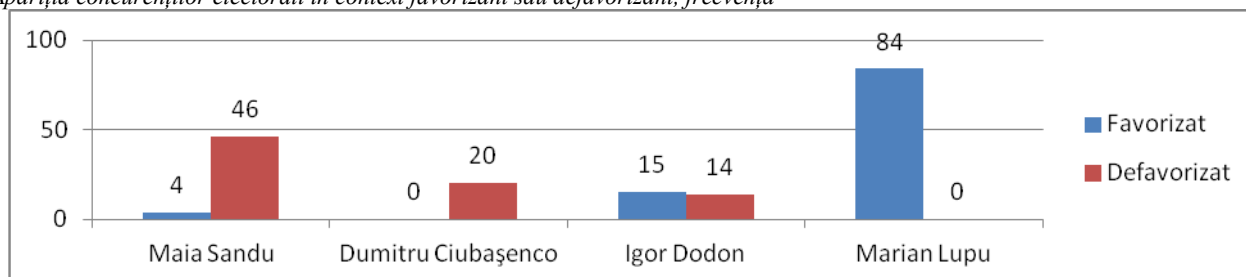
Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %.

Majoritatea știrilor și emisiunilor relevante monitorizării - 84 - l-au favorizat pe concurentul electoral Marian Lupu. Este vorba în mare parte de știri privind întâlnirile electorale ale lui Marian Lupu în mai multe localități ale republicii, rezultatele sondajelor de opinie, dezbaterile cu cetățenii organizate de membrii PDM și vizitele acestora prin diferite localități. Titluri de știri favorizante: *PDM solidar cu problemele vârstnicilor*, 23 octombrie, *Plahotniuc: vor răspunde toți*, 24 octombrie, *Înăsprirea luptei cu traficanții de droguri*, *Reparația drumurilor cu susținerea Cabinetului de miniștri*, din 25 octombrie.

Maia Sandu și Dumitru Ciubașenco au fost defavorizați de cele mai multe ori prin știri de genul *Usatîi printre infractorii dați în căutare*, din 25 octombrie, *Fiul primarului din partidul lui Usatîi a fost reținut*, 25 octombrie, *Păcatele maiei sandu: candidata la prezidențiale a interzis icoanele și capelele în școli*, 25 octombrie, *Capital de imagine din contul străinilor*, 27 octombrie, *Năstase și Slusari confirmă autenticitatea înregistrării audio în care o critică pe Maia Sandu*, 28 octombrie.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

Jurnal TV

În perioada de raport, postul de televiziune cu acoperire regională Jurnal TV, deținut de Victor Topa, om de afaceri stabilit în Germania, a difuzat 121 de materiale relevante monitorizării, inclusiv 102 știri, 13 emisiuni, o dezbatere și 5 Vox Populi, cu volumul total de 51476 sec. sau 14 ore. Cele mai multe materiale au vizat teme politice (76), urmate de subiecte privind procesul electoral și infracțiuni (câte 17).

Primii în topul surselor citate cel mai frecvent au fost cetățenii (146 de referințe, 2988 sec. intervenție directă), reprezentanți ai APL (23 apariții, 523 sec.), ai mass-media (7 apariții, 191 sec.), judecători/avocați (7 apariții, 161 sec.), CEC (6 apariții, 110 sec. intervenție directă), societatea civilă (4 apariții, 183 sec.). S-a mai făcut referire la oameni de afaceri, reprezentanți ai Bisericii, diplomați și oficiali străini, reprezentanți ai președinției, aparițiile acestora fiind mai mici și ca frecvență, și ca durată. Dintre partidele politice și concurenții electorali, primul în top este PDM, care a avut cele mai multe apariții pe ecran, volumul intervențiilor directe fiind mult mai redus. Urmează Maia Sandu și PPDA cu cele mai voluminoase apariții pe ecran și citate directe.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

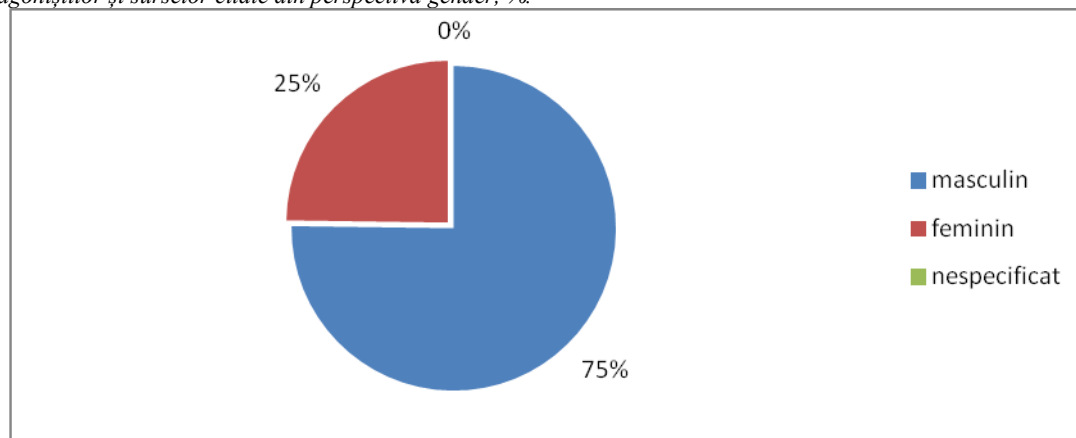
Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Partidul Democrat din Moldova	54	1493	233
Maia Sandu	45	2439	1701
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	39	1936	1259
Marian Lupu	31	675	114
Igor Dodon	22	354	0
Partidul Nostru	15	1100	840
Iurie Leancă	7	146	90
Partidul Liberal	5	73	73
Dumitru Ciubașenco	5	246	217
Partidul Popular European din Moldova	3	41	0
Valeriu Ghilețchi	3	66	66
Partidul Liberal Democrat din Moldova	2	10	0
Inna Popenco	2	7	0
Partidul Acțiune și Solidaritate	1	42	35
Mihai Ghimpu	1	79	43
Vadim Brânzan	1	18	18

În emisiunile relevante de la Jurnal TV experți locali și străini, jurnaliști, reprezentanți ai societății civile și membrii PPDA au discutat diverse aspecte electorale, accentul fiind pus pe relația dintre Igor Dodon și PDM, dar și pe retragerea din cursă a concurentului Marian Lupu.

La dezbaterile organizată în perioada de raport au participat Ana Guțu și Mihai Ghimpu.

În perioada de raport, rata surselor de sex feminin în materialele relevante de la Jurnal TV a constituit 25%. Indicatorul se menține la acest nivel datorită citării frecvente a candidatelor în alegerile prezidențiale, în special, a Maiei Sandu (52 ori).

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %.

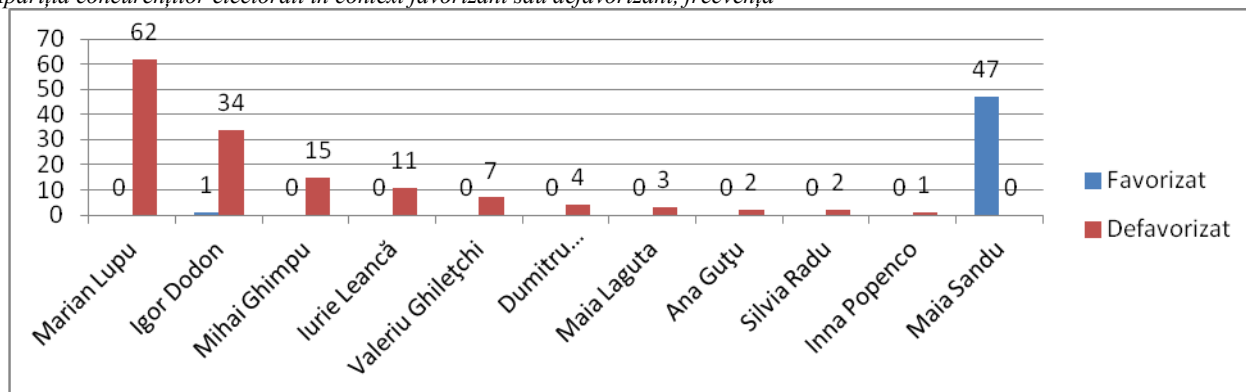

Maia Sandu a fost concurenta electorală favorizată cel mai des în materialele de la Jurnal TV. Aceasta a apărut în lumină pozitivă în 47 de materiale, fiind vorba de materiale privind sondajele electorale, întâlnirile cu alegătorii, împreună cu Andrei Năstase, de declarațiile mai multor oameni de cultură că o susțin pe Maia Sandu. Titluri favorizante: *Maia Sandu îndeamnă cetățenii la unitate*, 27 octombrie, *Maia Sandu, mobilizare generală la vot*, 28 octombrie. *Mândri de consăteana lor*, din 28 octombrie.

Un alt concurent - Marian Lupu - a fost defavorizat în 62 de materiale, în mare parte în cele ce îl privesc pe prim-vicepreședintele PDM, Vlad Plahotniuc, dar și în materiale privind declarația de retragere din cursa electorală. Titluri de materiale defavorizante: *Usatii îl acuză pe Plahotniuc*, 24 octombrie, *Mai mulți primari acuză PD de șantaj*, 25 octombrie, *Sandu: gestul PDM, un măr otrăvit*, 26 octombrie, *Sandu: Procesul redeschis, intimidare*, 26 octombrie, *Usatii, noi dezvăluiri despre Plahotniuc*, 28 octombrie.

Igor Dodon, candidatul PSRM, a fost defavorizat în 34 de știri, cum ar fi: *Dodon, afaceri și interese dubioase*, *Analisti: Dodon, miza oligarhilor*, 27 octombrie. *Igor Dodon, la bordul avionului lui Plahotniuc*, 27 octombrie.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

Realitatea TV

Postul privat de televiziune cu acoperire regională Realitatea TV, aflat în proprietatea lui Dumitru Țîra, a difuzat în perioada de raport 93 de materiale, inclusiv 81 de știri, 2 emisiuni și 10 dezbateri electorale, cu volumul total de 40533 sec. sau 11,2 ore. Subiectele abordate au vizat, în principal, teme politice (39) și procesul electoral (34).

La documentarea știrilor, Realitatea TV a recurs de cele mai multe ori la membrii CEC (16 apariții, 135 sec.), la cetățeni (12 apariții, 228 sec.), judecători/avocați (12 apariții, 251 sec.), experți (10 apariții, 1046 sec.), membri ai Guvernului (6 apariții, 72 sec.). Au mai fost citați reprezentanți ai Poliției, oameni de afaceri, deputați, APL, societatea civilă, dar mai rar. Dintre partidele politice și actorii electorali, de cele mai multe și de durată intervenții directe au beneficiat Maia Sandu și Igor Dodon. Urmează Marian Lupu și Iurie Leancă, citați mai mult în știrile privind decizia de retragere a candidatului PDM din cursa electorală.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Maia Sandu	27	580	208
Igor Dodon	26	736	297
Marian Lupu	22	433	158
Iurie Leancă	20	359	318
Dumitru Ciubașenco	11	284	102
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	10	429	195
Mihai Ghimpu	8	175	150
Partidul Nostru	7	239	0
Silvia Radu	7	85	0

Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	6	119	0
Inna Popenco	3	6	0
Ana Guțu	3	69	57
Valeriu Ghilețchi	3	39	0
Partidul Democrat din Moldova	1	67	79

Realitatea TV a organizat în perioada de raport 10 dezbateri electorale, în limbile română și rusă, la care au participat majoritatea candidaților și reprezentanții acestora. Toți au beneficiat de un număr relativ egal de intervenții și de un tratament nediscriminatoriu. De notat, că unii invitați, cum ar fi Iurie Leancă, Silvia Radu și Marian Lupu nu au răspuns tuturor invitațiilor de a participa la dezbateri. Inna Popenco nu s-a prezentat, pentru că a fost scoasă din cursa electorală.

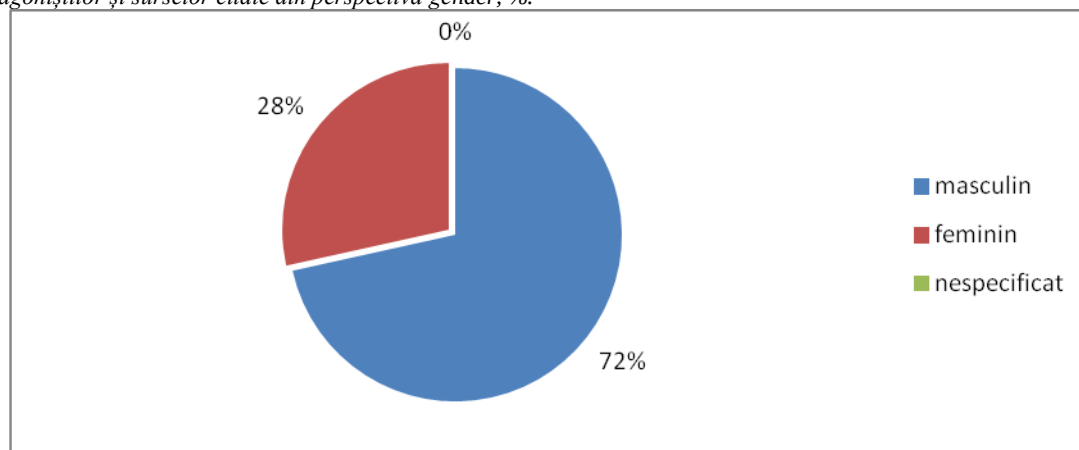
Realitatea a pus pe post și 2 emisiuni de opinie, cu participarea reprezentanților mass-media și a președintelui PCRM, Vladimir Voronin, care au discutat despre concurenții electorali și șansele acestora în alegeri.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și partidelor politice în emisiuni, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Mihai Ghimpu	3	3185	2786
Igor Dodon	3	3093	2661
Dumitru Ciubașenco	3	2756	2368
Ana Guțu	3	3052	2425
Maia Laguta	3	2693	2335
Marian Lupu	2	1933	1769
Maia Sandu	2	1705	1456
Valeriu Ghilețchi	2	1796	1502
Iurie Leancă	1	930	872
Silvia Radu	1	1054	862

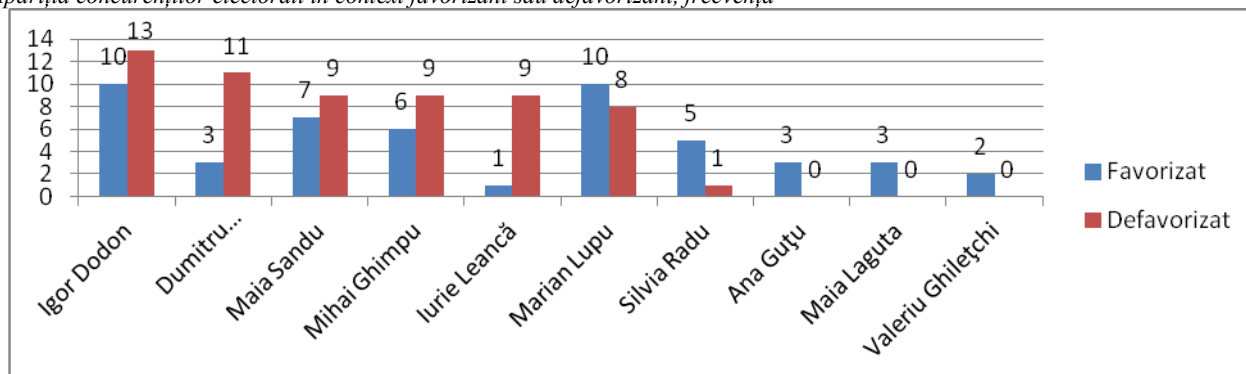
În perioada de raport, indicatorul privind rata surselor de sex feminin în materialele de la Realitatea TV a constituit 28% . De cele mai multe ori balanța a înclinat spre sursele femeii atunci când au fost citați cetățenii (9 femei versus 3 bărbați), membrii CEC (10 femei versus 6 bărbați). De asemenea, indicatorul se explică și prin citarea concurenților electorali, în special, a Maiei Sandu (29 ori).

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %.

Concurenții electorali care au apărut în știri au fost atât defavorizați, cât și favorizați. Cei care au fost prezenți doar la dezbateri au fost preponderent favorizați. Igor Dodon și Marian Lupu au fost puși în lumină pozitivă de cele mai multe ori (10), fiind și defavorizați de mai multe materiale – 8 și, respectiv, 13. Iurie Leancă a apărut de cele mai multe ori în context negativ – 11 ori. Dumitru Ciubașenco a fost mai mult defavorizat, decât favorizat. Maia Sandu a apărut atât în context negativ, cât și pozitiv.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

NTV Moldova

Postul de televiziune cu acoperire regională NTV Moldova, aflat în proprietatea lui Cornelii Furculiță, deputat PSRM, a difuzat în perioada de raport 102 materiale relevante, dintre care 92 știri și 10 emisiuni cu volumul total de 40359 sec. sau 11,2 ore. Temele abordate au vizat în mare parte domeniul politic (65), corupția (9), minoritățile (8) și procesul electoral.

La documentarea materialelor NTV Moldova, de cele mai dese ori, a făcut trimitere la cetățeni, care au fost primii în top (109 apariții, timp de 1715 sec.). Au fost citați și reprezentanți ai societății civile (12 apariții, 358 sec.), experți (12 apariții, 292 sec. intervenții directe), reprezentanți ai Bisericii (10 apariții, 1370 sec. citate directe) și APL (8 apariții, 486 sec.). Au mai fost citați/menționați membri ai CEC, diplomați și oficiali străini, judecători/avocați, care au apărut mai rar, volumul intervențiilor fiind mai redus. Dintre actorii electorali, Igor Dodon este primul în top după numărul de apariții, dar și după durata apariției în imagini și intervenții personale.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

Protagonisti și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Igor Dodon	48	2673	1463
Maia Sandu	42	993	266
Marian Lupu	18	602	162
Partidul Democrat din Moldova	11	234	60
Iurie Leancă	10	235	125
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	7	275	220
Mihai Ghimpu	7	356	271
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	9	466	210
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	6	324	260
Dumitru Ciubașenco	5	33	0
Partidul Nostru	2	20	0
Partidul Liberal Democrat din Moldova	2	20	20

Partidul Popular Socialist	2	236	180
Partidul „Renaștere”	2	46	40
Partidul Liberal Reformat	2	50	50
Partidul Acțiune și Solidaritate	2	20	16
Inna Popenco	2	30	20
Ana Guțu	2	28	10
Valeriu Ghilețchi	2	10	0

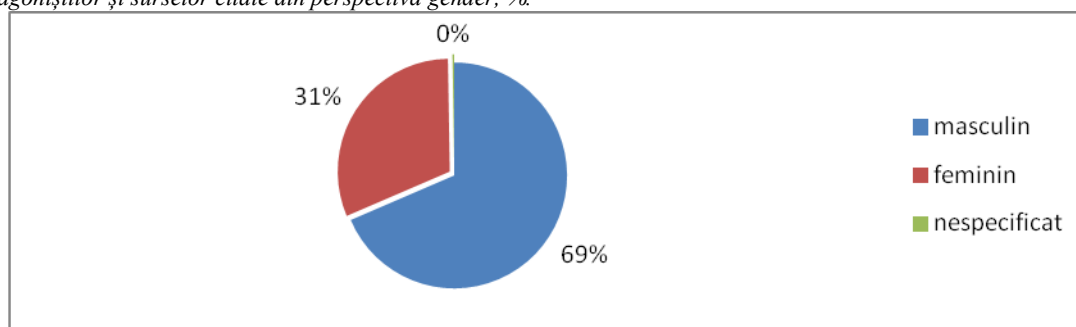
Emisiunile de la NTV din perioada de raport i-au avut ca invitați pe diverși experți, reprezentanți ai societății civile, membri ai PSRM și ai Partidului Popular Socialist, care s-au referit direct sau indirect la concurenții electorali sau la procesul electoral, favorizând sau defavorizând anumiți candidați. Concurenții electorali nu au participat la emisiuni, dar unii dintre ei au apărut în imagini și au fost citați direct.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și partidelor politice în emisiuni, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Mass- media	6	10199	7075
Marian Lupu	4	155	108
Igor Dodon	4	164	110
Experți (străini și locali)	3	6060	6060
Maia Sandu	3	52	0
Partidul Democrat din Moldova	2	42	0
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	2	6085	6000
Societate civilă – ONG-uri	1	2050	2050
Partidul Popular Socialist	1	2000	2000

Din punctul de vedere al echilibrului de gen, balanța a fost înclinată spre sursele de sex masculin. Sursele sau protagonistele femeii au constituit 31%. De cele mai multe ori, sursele de sex feminin au fost din categoria cetățeni (57 femei versus 52 bărbați). Maia Sandu a fost menționată/citată de 45 de ori.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %.

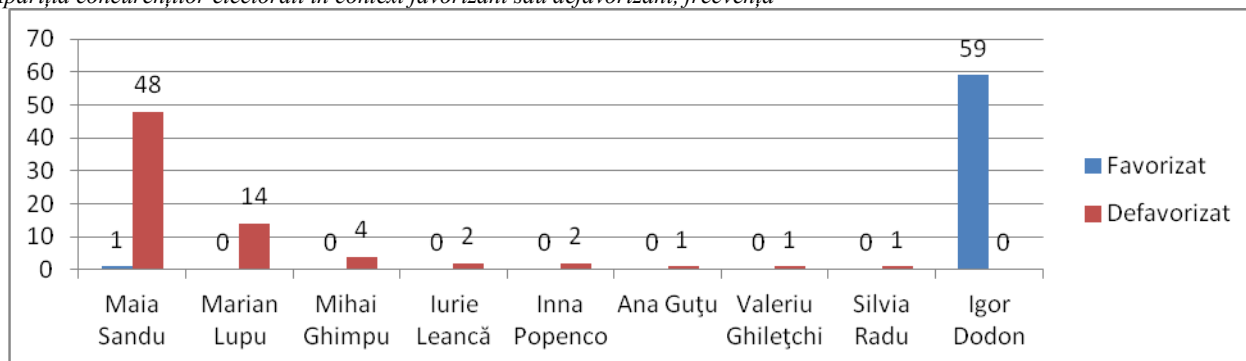

Știrile și emisiunile relevante puse pe post de NTV Moldova l-au favorizat de cele mai multe ori pe Igor Dodon, care a apărut în lumină pozitivă în 59 de materiale. E vorba de subiecte cu caracter electoral direct, cum ar fi întâlnirile electorale, rezultatele sondajelor, susținerea din partea Mitropolitului Vladimir, susținerea declarată de către locuitorii din regiunea Gagauz Yeri, de către minoritățile naționale, de către diverse partide, semnarea pactului anti-oligarhic. Titluri de știri

favorizante: *Credincioșii îndemnați să voteze pentru binele țării*, 27 octombrie, *Și comuniștii îl susțin pe Dodon*, 27 octombrie, *Igor Dodon chemă cetățenii țării la unitate în interesul național*, 25 octombrie, *Populația din Găgăuzia va susține masiv candidatul opoziției*, *Igor Dodon se angajează să nu facă coaliție cu guvernarea oligarhică*, 28 octombrie.

Concurenții electorali defavorizați de cele mai multe ori au fost Maia Sandu – 48 de ori, în special, în materialele privind acuzații că ar fi gestionat inadecvat resursele pe timpul când era la Ministerul Educației, că ar fi făcut o înțelegere cu cancelarul german ca să permită intrarea în țară a refugiaților din Siria, știri privind susținerea de către minoritățile sexuale, acuzațiile la adresa Maiei Sandu lansate de Mihai Ghimpu.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

Pro TV Chișinău

Postul de televiziune cu acoperire regională Pro TV Chișinău, deținut de Prodigital SRL², a avut în intervalul 21-28 octombrie 55 de materiale relevante (50 știri, 4 dezbateri și un Vox Populi cu un volum total de 15913 sec. sau aproximativ 4,4 ore. Temele abordate s-au referit preponderent la domeniul politic (36), fiind totodată tratate și subiecte privind infracțiuni și procesul electoral.

Știrile relevante de la Pro TV au făcut referire și au citat cetățeni (25 apariții, 168 sec.), reprezentanți ai CEC (9 apariții timp de 41 sec.), judecători/avocați (6 apariții, timp de 119 sec.). Reprezentanții APL au apărut de 5 ori, timp de 76 sec., iar ai societății civile – de 3 ori, timp de 107 sec. Au mai fost citați/menționați reprezentanți ai Bisericii, oameni de afaceri, membri ai Guvernului, reprezentanți ai Poliției, mass-media. Dintre actorii electorali, cele mai multe apariții a avut Maia Sandu, urmată de membrii Partidului Nostru, ai Partidului Democrat, Igor Dodon și Marian Lupu.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Maia Sandu	21	645	404
Partidul Nostru	17	698	308
Igor Dodon	16	291	76
Partidul Democrat din Moldova	15	467	94
Marian Lupu	15	297	77
Mihai Ghimpu	11	399	312
Iurie Leancă	11	357	237
Dumitru Ciubașenco	10	149	88

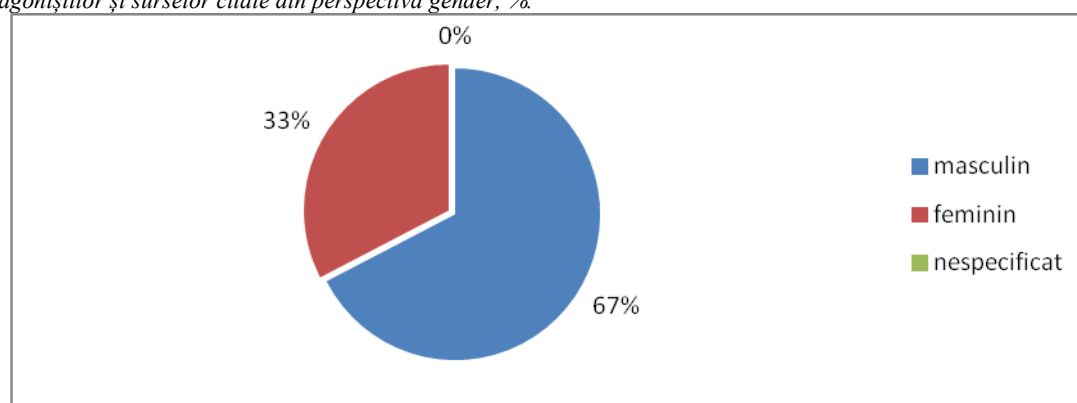
² Beneficiari finali ai Pro TV sunt mai multe companii off shore

Maia Laguta	9	183	126
Valeriu Ghilețchi	8	153	111
Inna Popenco	6	122	40
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	5	234	215
Andrei Năstase	5	109	59
Ana Guțu	5	81	64
Silvia Radu	5	210	138
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	4	47	8
Partidul Popular Socialist	2	12	0
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	1	4	0
Partidul Acțiune și Solidaritate	1	8	8

În perioada de raport, Pro TV Chișinău a organizat 4 dezbateri electorale la care au participat 9 concurenți electorali sau reprezentanții acestora: Dumitru Ciubașenco (2 ori), Mihai Ghimpu, Iurie Leancă, Igor Dodon, Maia Sandu, Ana Guțu, Valeriu Ghilețchi, Silvia Radu și Maia Laguta.

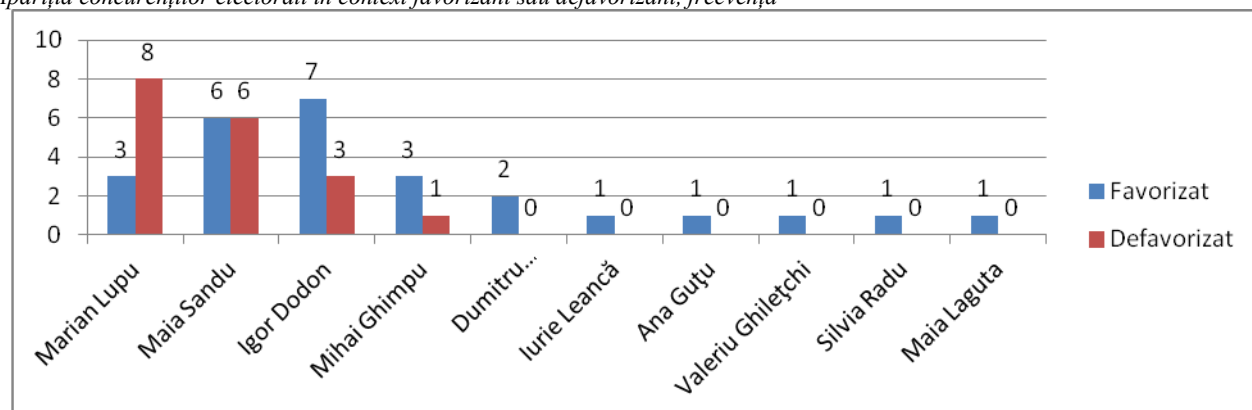
Rata surselor femei citate în materialele relevante puse pe post de Pro TV a constituit 33%. Acest indicator relativ înalt a fost determinat de apariția în știri a femeilor din categoria cetățeni (15 femei versus 10 bărbați) și a membrilor CEC (4 femei versus 5 bărbați), dar și a citării concurenților electorale, Maia Sandu fiind citată/menționată cel mai des – 22 ori.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %.

Materialele difuzate de PRO TV în perioada de raport au fost mai mult neutre, fără favorizarea sau defavorizarea evidentă a vreunui concurent electoral. De cele mai multe ori contextul a fost defavorabil pentru Marian Lupu și Maia Sandu - 8 și, respectiv, 6 știri. Igor Dodon a apărut de cele mai multe ori în lumină pozitivă – 7 ori, urmat de Maia Sandu – 6 ori.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

TV 7

Postul de televiziune cu acoperire regională TV 7, aflat în proprietatea lui Petru și Alexandra Lucinschi (rudele fostului proprietar, deputatul PLDM Chiril Lucinschi), a difuzat în perioada de referință 57 de materiale, dintre care 50 de știri, 5 emisiuni și 2 dezbateri electorale, cu un volum total de 19736 sec. sau aproximativ 5,5 ore. Temele abordate au vizat preponderent procesul electoral (25) și domeniul politic (24).

Știrile relevante de la TV 7 au citat și au făcut referire la mai multe categorii de surse, între care: CEC (15 apariții, 470 sec.), APL (14 apariții, 336 sec.), societatea civilă (12 apariții, 250 sec.), cetățeni (10 apariții (104 sec.)). Au mai fost citați sau s-a făcut referire la judecători/avocați, poliție, experți, membri ai Guvernului și diplomați. Topul concurenților electorali, din punctul de vedere al frecvenței apariției și volumului alocat intervențiilor directe, este condus de Maia Sandu.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

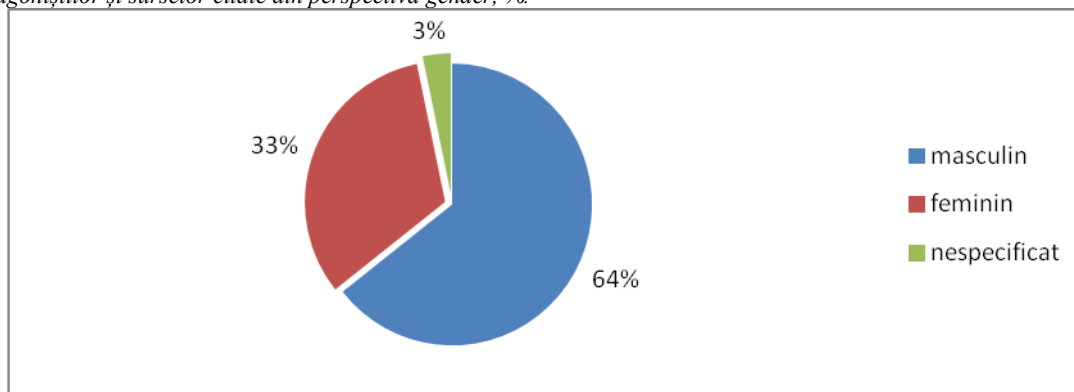
Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Maia Sandu	16	750	528
Iurie Leancă	9	183	140
Partidul Democrat din Moldova	8	98	62
Marian Lupu	8	110	20
Silvia Radu	8	48	10
Partidul Platforma Demnitate și Adevăr	7	218	145
Inna Popenco	7	234	102
Partidul Nostru	6	330	248
Igor Dodon	6	140	130
Valeriu Ghilețchi	6	62	40
Maia Laguta	6	56	34
Mihai Ghimpu	5	62	50
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	4	140	120
Dumitru Ciubașenco	4	100	72
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	2	80	80
Partidul Liberal	2	40	0
Partidul „Renaștere”	2	30	30
Ana Guțu	2	30	30

Emisiunile cu conotație electorală difuzate de TV 7 în perioada de raport nu i-au avut ca invitați pe concurenții electori, aceștia fiind doar menționați de protagoniști. Printre invitați s-au numărat experți, reprezentanți ai societății civile, membri ai PPDA.

La dezbaterile electorale au participat Silvia Radu și Maia Sandu. Marian Lupu și Iurie Leancă nu au răspuns invitației de a participa la dezbateri.

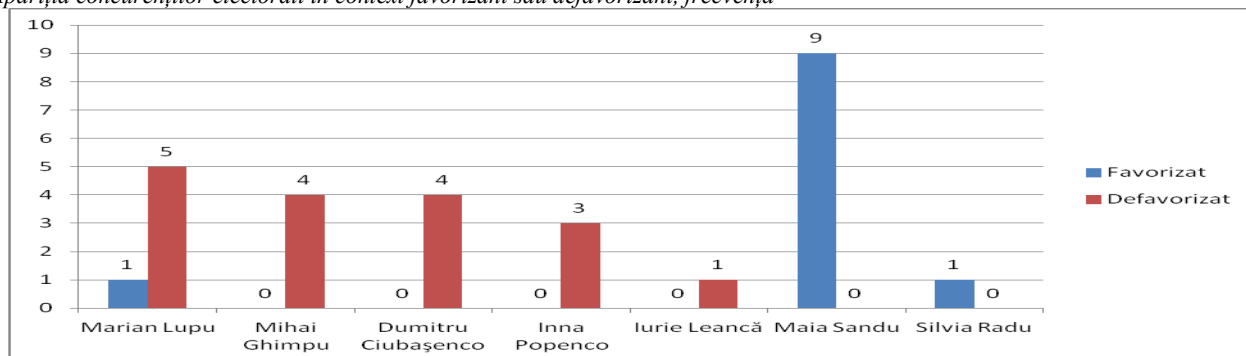
În perioada de raport, rata femeilor citate sau menționate în materialele relevante a constituit 33%, un indicator relativ înalt, care se explică prin prezența frecventă a concurenților electorali în știri și dezbateri.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %.

Materiale relevante puse de post de TV 7 în perioada de referință au favorizat-o de cele mai multe ori pe Maia Sandu. Marian Lupu a fost defavorizat de cele mai multe materiale, inclusiv indirect, cum ar fi emisiunile de opinie critice la adresa actualei guvernări, protestul comuniștilor împotriva guvernării, acuzațiile lui Renato Usatîi la adresa lui Vladimir Plahotniuc. Alți concurenți electorali au apărut fie în lumină pozitivă, fie negativă, mai mult în materiale de campanie.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

Accent TV

Postul privat cu acoperire regională Accent TV, deținut de compania Telesistem SRL din Rusia³, a avut în perioada de referință 97 de materiale cu caracter electoral direct sau indirect – 87 știri, 8 emisiuni de opinie, o dezbatere și un Vox Populi. Volumul total al materialelor a fost de 34603 sec. sau aproximativ 9,6 ore. Tematica abordată cel mai frecvent a vizat domeniul politic (64), urmată de subiecte privind procesul electoral (16).

La documentarea materialelor relevante, Accent TV a recurs de cele mai multe ori la experți (21 de apariții), cetățeni (16 apariții), reprezentanți ai societății civile (11 apariții), ai APL, diplomați și oficiali străini, mass-media (câte 8 apariții fiecare), membri ai CEC (5 apariții). Au mai fost citați reprezentanți ai Poliției, judecători/avocați și reprezentanți ai Bisericii. Igor Dodon este concurentul electoral citat cel mai des în calitate de sursă, beneficiind de intervenții directe voluminoase. Maia Sandu a fost citată sau menționă de multe ori, spațiul alocat pentru citatele directe fiind mic.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Igor Dodon	39	1238	821

³ Beneficiarul final al Accent TV este Vadim Ciubara.

Maia Sandu	35	484	167
Marian Lupu	14	308	99
Partidul Democrat din Moldova	13	228	107
Mihai Ghimpu	8	197	124
Iurie Leancă	7	164	106
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	6	95	85
Dumitru Ciubașenco	6	78	39
Ana Guțu	5	58	22
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	4	118	123
Andrei Năstase	4	19	0
Inna Popenco	4	19	0
Partidul Liberal	3	76	58
Partidul Popular Socialist	3	121	105
Partidul Nostru	2	61	15
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	2	172	49
Partidul Acțiune și Solidaritate	2	32	24
Valeriu Ghilețchi	2	29	29
Partidul Popular European din Moldova	1	54	49
Partidul Politic „Dreapta”	1	24	24
Silvia Radu	1	2	0
Maia Laguta	1	2	0

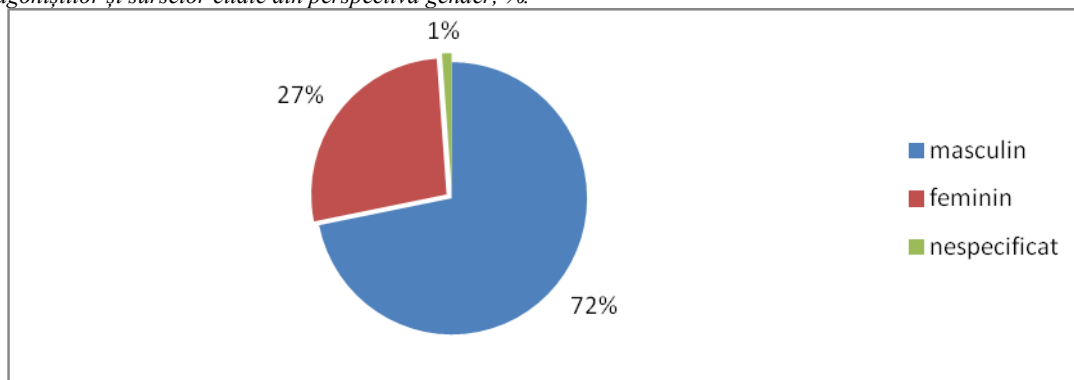
La emisiunile relevante prezentei monitorizări au participat de cele mai dese ori experți (comentatori, analiști politici), diplomați, reprezentanți ai Partidului Popular Socialist și PSRM. Concurenții electorali nu au participat la emisiuni, aceștia fiind subiecte de discuție. La dezbateri au participat reprezentanții lui Valeriu Ghilețchi și Dumitru Ciubașenco.

Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și partidelor politice în emisiuni, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Experți (străini și locali)	6	10081	9550
Diplomați, oficiali și observatori străini	1	2604	2383
Mass-media	1	499	975
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	1	1505	1082
Partidul Popular Socialist	1	2850	2785
Iurie Leancă	1	18	0
Andrei Năstase	1	25	0
Maia Sandu	1	26	0

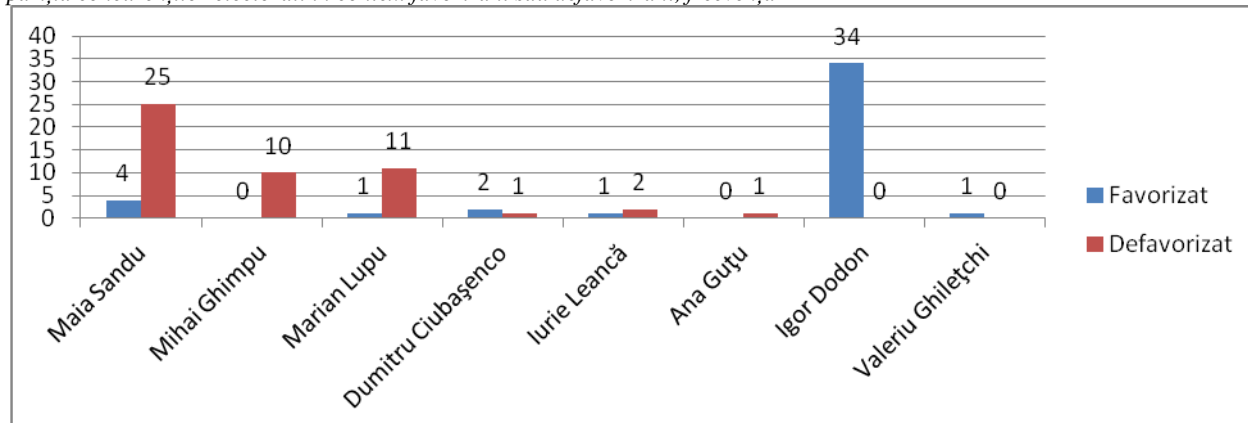
În perioada de raport, în materialele de la Accent TV rata surselor femei a fost de 27%, în mare parte datorită prezenței mai mari a concurenței electorale Maia Sandu.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %.

Materialele relevante puse pe post de Accent TV în perioada de raport l-au favorizat preponderent pe Igor Dodon, care a apărut în lumină pozitivă de 34 de ori în materiale privind întâlnirile electorale, rezultatele sondajelor, susținerea oferită de reprezentanții diferitelor partide, de minoritățile naționale, de locuitorii Găgăuziei. Titluri de materiale favorizante: *Mai mulți comuniști îl susțin pe Dodon*, *Stepaniuc - Niciun program guvernamental nu poate fi comparat cu proiectul de dezvoltare a Republicii Moldova al lui Dodon*, din 26 octombrie, *Reprezentanții minorităților naționale vor vota pentru Igor Dodon*, *Mitropolitul Vladimir: Igor Dodon omul cuvântului și faptelor*, din 27 octombrie, *Dodon - Cu credință în viitor*, din 28 octombrie. Maia Sandu a fost defavorizată de 25 de materiale. Titluri de materiale defavorizante: *Maia, urmând-o pe Popenco*, din 21 octombrie, *Maia Sandu este susținută de reprezentanta LGBT*, din 21 octombrie, *Mihai Ghimpu luat pe sus la Ungheni*, 25 octombrie, *Năstase: Sandu – omul lui Plahotniuc*, din 28 octombrie.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

N4

În perioada 21-28 octombrie, postul cu acoperire regională N4, aflat în proprietatea Selectcanal TV SRL⁴, a reflectat sumar campania electorală, difuzând în total 24 de știri relevante, cu volumul total de 1586 sec. sau 26,4 minute. Acestea au tratat mai mult procesul electoral (10), domeniul politic (6 ori) și subiecte privind infracțiuni (4).

Sursele citate au fost lipsite de diversitate, știrile relevante fiind bazate pe surse din cadrul CEC (6 apariții), CCA (2 apariții) și oameni de afaceri (2 apariții). Majoritatea concurenților electorali au fost doar menționați și au apărut în imagini, fără a avea intervenții directe. De cele mai dese ori s-a făcut referire la Marian Lupu și PDM, în contextul retragerii candidatului PDM din cursa electorală.

⁴ Beneficiarii finali ai N4 – Alexandru Sîrbu, Andrei Borșevici și Eugeniu Sîrbu

Marian Lupu și Inna Popenco sunt singurii concurenți care au avut intervenții directe în știri privind ieșirea acestora din cursă.

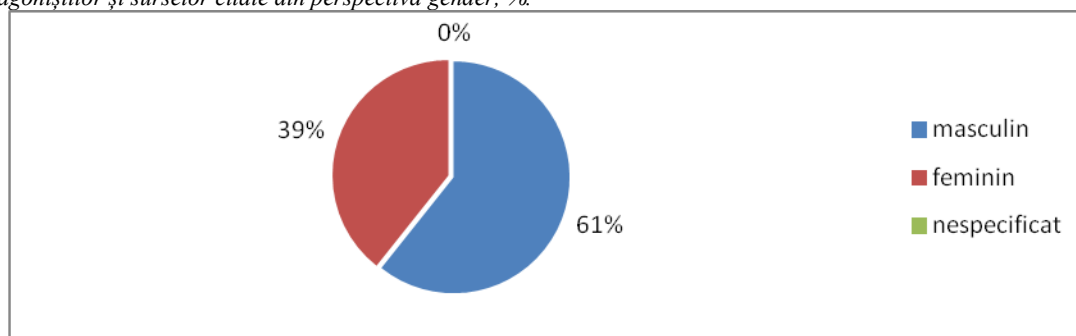
Frecvența, durata apariției în imagini și durata intervenției directe a concurenților electorali și actorilor politici în știri, sec.

Protagoniști și surse	Frecvența apariției	Durata apariției în imagini	Durata intervenției personale
Marian Lupu	8	136	0
Partidul Democrat din Moldova	7	124	0
Inna Popenco	5	125	23
Iurie Leancă	4	194	100
Igor Dodon	4	46	0
Maia Sandu	4	84	0
Ana Guțu	4	32	0
Maia Laguta	4	54	0
Partidul Nostru	3	68	0
Dumitru Ciubașenco	2	32	0
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	1	31	23

De notat, că emisiunea Puterea a Patra din 27 octombrie, la care urma să apară liderul Partidului Nostru Renato Usatîi (interviu prin Skype), nu a fost difuzată. Pe o rețea de socializare, moderatorul a lăsat să se înțeleagă că aceasta a fost scoasă din grilă la indicația managementului postului. Ulterior, emisiunea a fost postată de persoane din anturajul lui Usatîi pe o rețea de socializare. În cadrul emisiunii Usatîi lansează mai multe acuzații la adresa lui Vlad Plahotniuc și vine cu anumite dezvăluiri legate de cazul Gorbunțov.

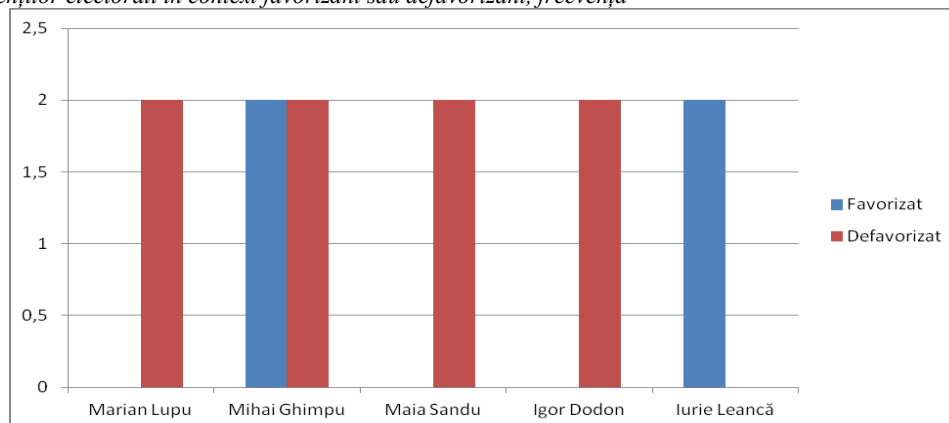
În perioada de raport, rata femeilor surse sau protagoniste în materialele relevante de la N4 a crescut până la 39%. Creșterea numărului de surse/protagoniste femei se explică prin prezența acestora în lista concurenților electorali, care au fost menționate în știrile cu caracter electoral direct.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva gender, %.

Știrile de la N4 au fost neutre, fără a defavoriza sau favoriza evident anumiți concurenți electorali.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența

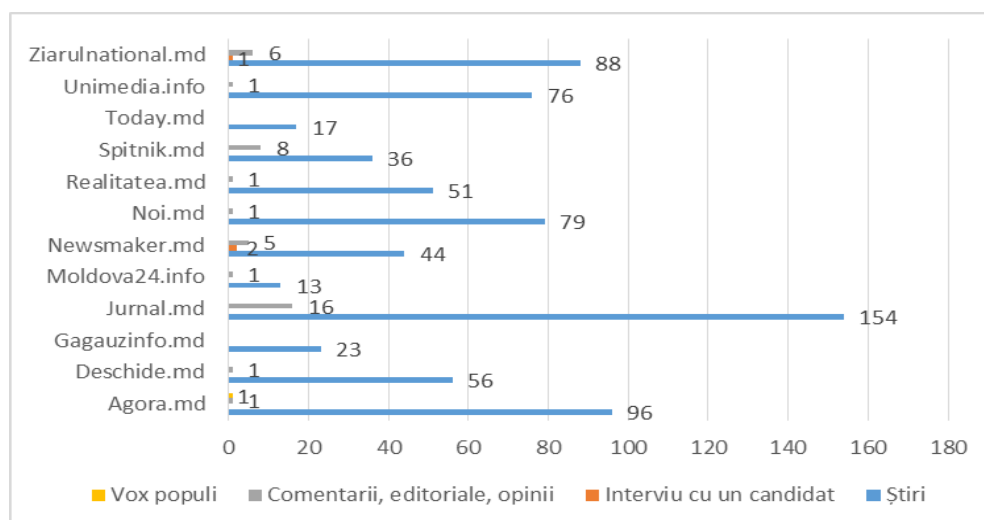
2.2 Portaluri web

Concluzii generale

În săptămâna 21-28 octombrie 2016, cele 12 portaluri web monitorizate au publicat un număr aproape dublu de știri în comparație cu perioada precedentă de monitorizare. Astfel, în aceste opt zile, portalurile au plasat în total 778 de materiale jurnalistice care vizează direct sau indirect campania și alegerile prezidențiale (pentru comparație: în perioada precedentă, timp de șapte zile, au fost publicate 494 de articole relevante). Majoritatea absolută a materialelor (733 de texte sau 94,2% din total) au fost știri simple sau detaliate, alte 41 de materiale (5,3% din total) au fost comentarii, editoriale sau alte articole de opinie, au mai fost publicate 3 interviuri cu candidații (Newsmaker.md – interviuri cu candidații Igor Dodon și Maia Sandu; Ziarulnational.md – interviu cu Mihai Ghimpu) un sondaj de tip Vox Populi (Agora.md a întrebat cititorii dacă cunosc care sunt prerogativele Președintelui R. Moldova).

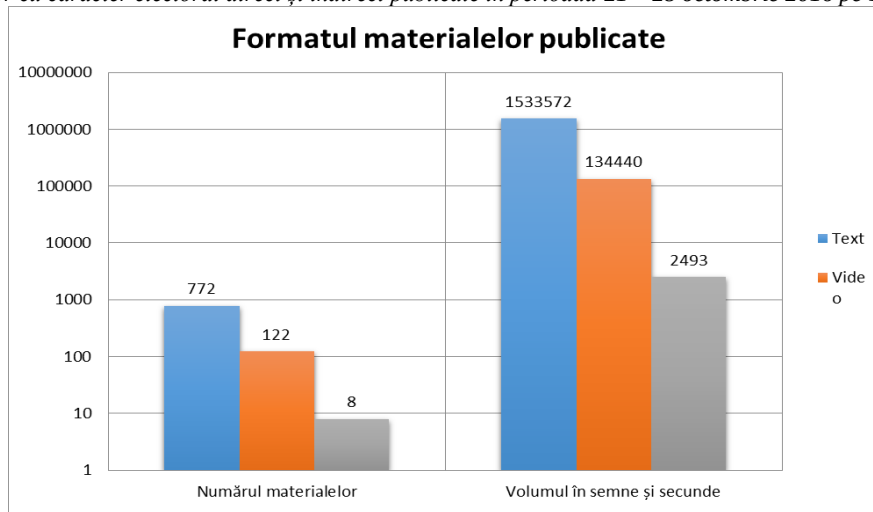
Jurnal.md este în continuare liderul detașat printre portaluri după numărul de articole cu caracter politic și electoral. În perioada de raport, Jurnal.md a publicat 170 materiale relevante, urmat de Agora.md și Ziarulnational.md (98 și, corespunzător, 95), Noi.md și Unimedia.info (80 și, corespunzător, 77), Deschide.md (57), Realitatea.md și Newsmaker.md (52 și, corespunzător, 51), Sputnik.md (44), Gagauzinfo.md (23), Today.md și Moldova24.info (17 și, corespunzător, 14 materiale relevante prezentei monitorizări).

Numărul materialelor cu caracter electoral direct și indirect publicate în perioada 21 – 28 octombrie 2016 pe 12 portaluri

Ca de obicei, materialele au avut format diferit, unele conținând doar text, altele având elemente de multimedia, cu imagini video sau audio atașate textului propriu-zis al articolului sau plasate pe site-uri fără text. Astfel, volumul materialelor monitorizate a fost cuantificat în semne (text) și secunde (video și audio), prezentându-se în felul următor:

Volumul materialelor cu caracter electoral direct și indirect publicate în perioada 21 – 28 octombrie 2016 pe 12 portaluri

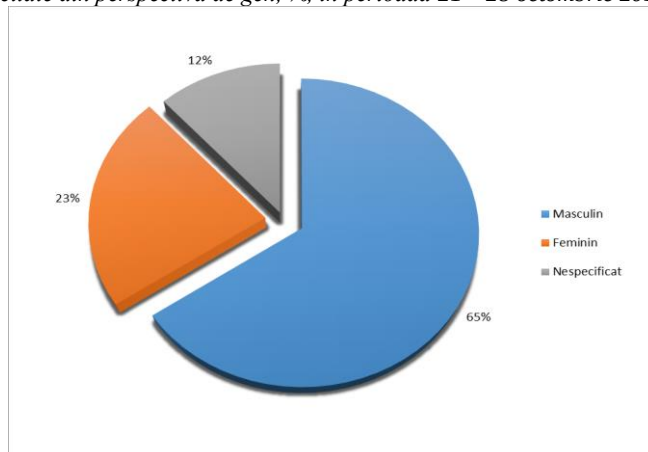

Tematica materialelor publicate s-a axat pe reflectarea activităților de campanie ale diferitor concurenți electorali, mediatizarea declarațiilor făcute de aceștia, a acuzațiilor reciproce între candidați, dar și a acuzațiilor venite din partea unor persoane terțe sau din partea jurnaliștilor înșiși (651 de materiale sau 83,7% din total), activitatea CEC și mersul procesului electoral a fost reflectată în 78 de materiale (10% din total), iar în celelalte 49 de materiale (6,3% din total) autorii s-au referit, în context electoral, la funcționarea statului de drept, unele probleme sociale, economice etc.

În total, toate cele 12 portaluri au citat 1364 de surse sau protagoniști, 885 dintre ei (64,9%) fiind politicieni, reprezentanți ai unor partide/formațiuni politice sau comunicatele partidelor (cel mai des au fost citați sau vizați, în context pozitiv sau negativ, lideri și reprezentanți ai următoarelor partide: Partidul Democrat – de 187 de ori, Partidul Acțiune și Solidaritate – de 184 de ori, Partidul Socialiștilor – de 121 de ori, Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr” – de 81 de ori, Partidul Nostru – de 74 de ori, Partidul Liberal – de 58 de ori, Partidul Popular European – de 50 de ori). Au mai fost citate următoarele surse: experții străini și cei locali – de 74 de ori, Comisia Electorală Centrală și alți reprezentanți ai autorităților electorale – de 73 de ori, alte instituții mass-media – de 68 de ori, cetățenii simpli – de 58 de ori, societatea civilă și ONG-urile – de 50 de ori, diplomații, oficiali și observatori străini – de 43 de ori etc.

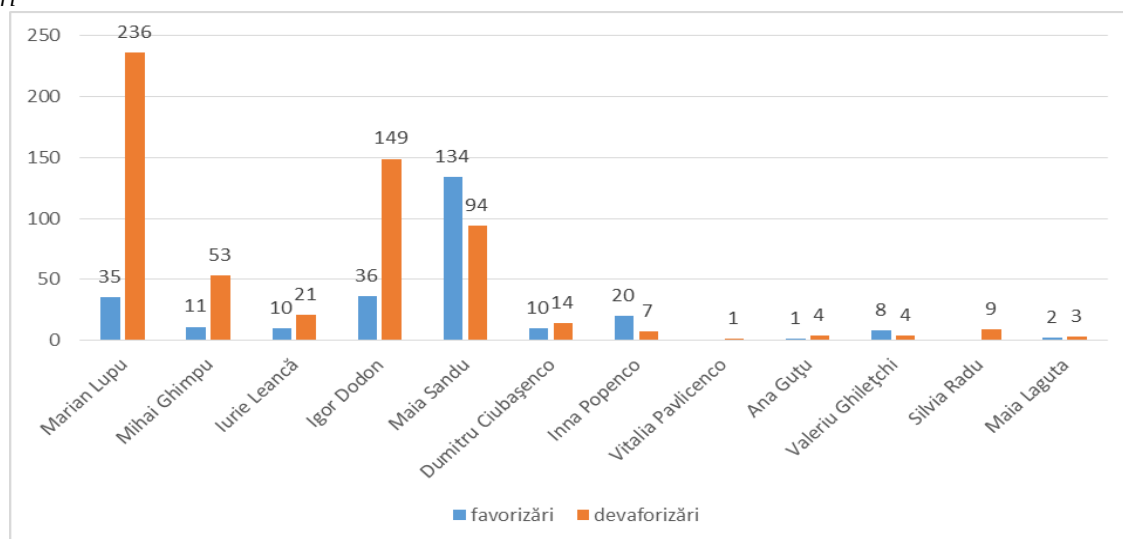
Discrepanța de gen în materialele publicate de portaluri a rămas la același nivel față de perioada precedentă de monitorizare. Astfel, rata bărbaților citați ca protagoniști sau surse a constituit 65% (895 din totalul de 1364 de surse/protagoniști), iar a femeilor – 23% (309 din total); în 160 de cazuri (12% din total), sursele informației nu au fost specificate.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %, în perioada 21 – 28 octombrie 2016 pe 12 portaluri

Candidatul Marian Lupa a apărut foarte des în context negativ în perioada de raport, în special după anunțarea deciziei de a-și retrage candidatura. În total, el a fost vizat de 236 de ori în context care l-a defavorizat, iar de alte 35 de ori fostul candidat PDM a fost favorizat. Igor Dodon a fost defavorizat în 149 de cazuri și favorizat în altele 36, Mihai Ghimpu a avut un raport de 53 de defavorizări versus 11 favorizări, iar în cazul Maiei Sandu au fost înregistrate 134 cazuri de prezentare favorizantă și 94 de defavorizări.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența în perioada 21 – 28 octombrie 2016 pe 12 portaluri

Principiul pluralismului de surse a fost neglijat în foarte multe materiale, în special în cazul mediatizării anumitor acuzații la adresa candidaților, când celor vizați direct nu le-a fost oferit dreptul la replică.

Unele portaluri au continuat reflectarea selectivă a campaniei electorale cu scopul evident de favorizare sau defavorizare a unor candidați.

www.Agora.md

În perioada de raport, portalul Agora.md a publicat 98 de materiale relevante prezentei monitorizări, inclusiv 96 de știri, un comentariu și un sondaj de opinii de tip Vox populi (cititorii au fost întrebați dacă cunosc care sunt prerogativele Președintelui R. Moldova). În 29 de cazuri, textele știrilor au fost însoțite de imagini video sau a fost plasată doar coloana video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 127666 de semne (pentru texte) și 23286 secunde (pentru materialele video).

În majoritatea articolelor (76 de știri sau 77,5% din total) portalul a mediatizat evenimentele campaniei electorale, declarațiile făcute de candidați, acuzațiile reciproce între aceștia etc. Celelalte informații au vizat aspecte ale procesului electoral, activitatea autorităților electorale, funcționarea statului de drept etc.

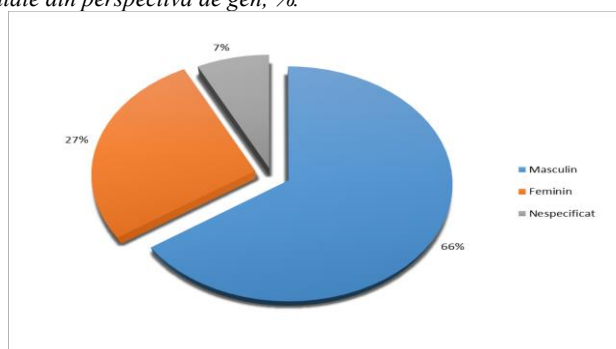
Portalul a citat/vizat în total 284 de surse și protagoniști, inclusiv 223 – din mediul politic. De asemenea, au mai fost citate surse din rândul funcționarilor electorali, cetățenilor, diplomaților și observatorilor naționali și internaționali. Dintre formațiunile politice și candidați, de cele mai multe ori, surse sau protagoniști pentru articole au fost reprezentanții Partidului Democrat și ai Partidului Acțiune și Solidaritate (de 54 și, corespunzător, 46 de ori), ai Partidului Socialiștilor (de 34 de ori). Dintre candidații independenți, cel mai des vizată sau citată a fost Maia Laguta, de 5 ori.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

Partidul Democrat din Moldova	54
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	1
Partidul Liberal	15
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	34
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	15
Partidul Nostru	14
Partidul Liberal Democrat din Moldova	1
Partidul Popular Socialist	1
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	13
Partidul Popular European din Moldova	9
Partidul Politic „Dreapta”	2
Partidul Acțiune și Solidaritate	46
Marian Lupu	4
Mihai Ghimpu	1
Igor Dodon	3
Valeriu Ghilețchi	3
Vadim Brânzan	1
Silvia Radu	1
Maia Laguta	5

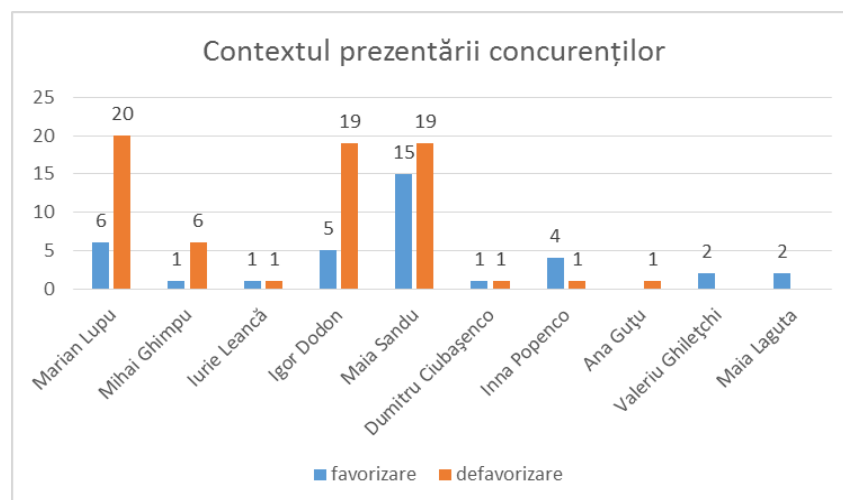
186 din totalul de 284 de surse și protagoniști au fost bărbați (66%), 77 femei (27%), în celelalte 21 de cazuri (7%) sursa nu a fost specificată.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Politică editorială a portalului Agora.md a fost relativ echilibrată, iar candidații au fost reflectați în contexte diferite. Totodată, după numărul și frecvența aparițiilor în context pozitiv sau negativ,

putem constata că, în perioada de monitorizare, candidatul Marian Lupu a fost mai mult defavorizat (20 de cazuri) decât favorizat (6 cazuri), atât înainte, cât și după retragerea sa din scrutinul prezidențial. Aceeași situație a fost înregistrată și în cazul candidatului Igor Dodon (19 defavorizări și 5 favorizări). În cazul candidatei Maia Sandu, numărul de apariții în context negativ și în context pozitiv a fost aproximativ același.

www.Deschide.md

Deschide.md a publicat în perioada monitorizată 57 de materiale relevante, inclusiv 56 de știri și un comentariu. Două materiale au fost însoțite de coloană video, iar unul – de coloană audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 119165 de semne (pentru texte) și 747 secunde (pentru materialele video și audio). Toate articolele s-au referit la evenimentele de campanie electorală, procesul politic în general, declarațiile și acțiunile unor candidați.

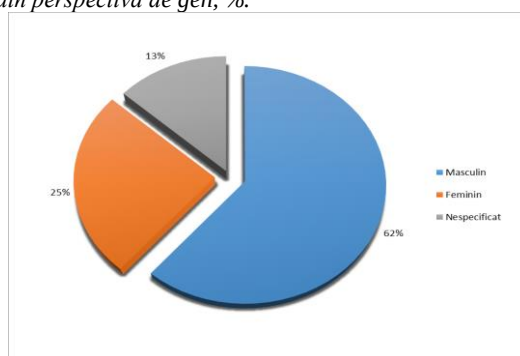
În total, portalul a citat sau vizat 75 de surse și protagoniști, inclusiv 53 – din mediul politic, cel mai des vizați fiind candidatul și reprezentanții Partidului Acțiune și Solidaritate (11 cazuri), Partidului Democrat (8 cazuri), Partidului Socialiștilor și Partidului Liberal (câte 7 cazuri). Din afara politicului, au fost citate mai des surse de la Comisia Electorală Centrală, diplomați, oficiali și observatori ai procesului electoral, avocați și judecători, reprezentanți ai societății civile.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

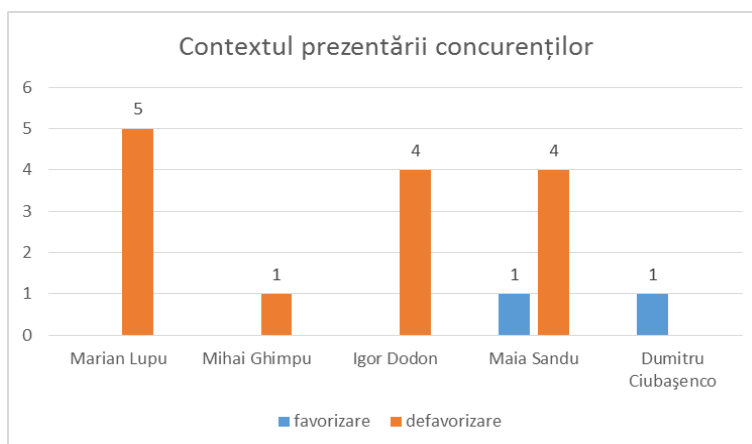
Partidul Democrat din Moldova	8
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	3
Partidul Liberal	7
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	7
Partidul Nostru	4
Partidul Liberal Democrat din Moldova	1
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	4
Partidul Popular European din Moldova	4
Partidul Acțiune și Solidaritate	11
Inna Popenco	3
Valeriu Ghilețchi	1

Din totalul surselor, 62% au fost bărbați (46) și 25% au fost femei (19), iar în alte 10 cazuri (13%) sursa nu a fost specificată.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Știrile publicate în perioada 21-28 octombrie 2016 de portalul Deschide.md au fost relativ echilibrate, iar autorii articolelor au fost, în cele mai multe cazuri, nepărtinitori. În același timp, au fost publicate multe știri documentate dintr-o singură sursă, prin care unii concurenți au fost prezentați într-o lumină negativă. Marian Lupu a fost prezentat de 5 ori în context care l-a defavorizat, au fost vizați de câteva ori în context mai curând defavorizant și candidații Igor Dodon și Maia Sandu.

www.Gagauzinfo.md

Gagauzinfo.md a publicat 23 de articole relevante prezentei monitorizări, toate fiind știri, inclusiv 8 materiale însoțite de coloană video. Suprafață totală a articolelor a fost de 37473 de semne, iar imaginile video au avut o durată de 3638 de secunde. Toate materialele au relatat despre unele evenimente cu conotație electorală și declarațiile candidaților.

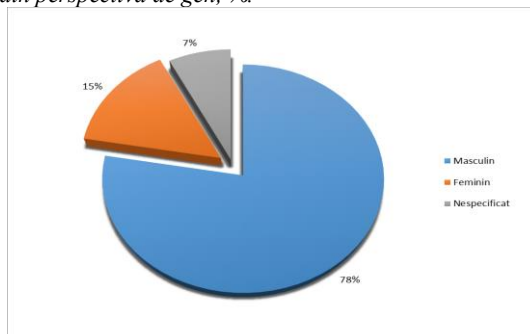
14 din totalul de 27 de surse de informație și/sau protagoniști citați/vizați de Gagauzinfo.md provin din mediul politic, cei mai des vizați fiind liderii și reprezentanții Partidului Democrat (de 5 ori) și Partidului Socialiștilor (de 3 ori). Au mai fost citate surse din administrația publică locală, avocați și judecători, surse de la Comisia Electorală Centrală.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

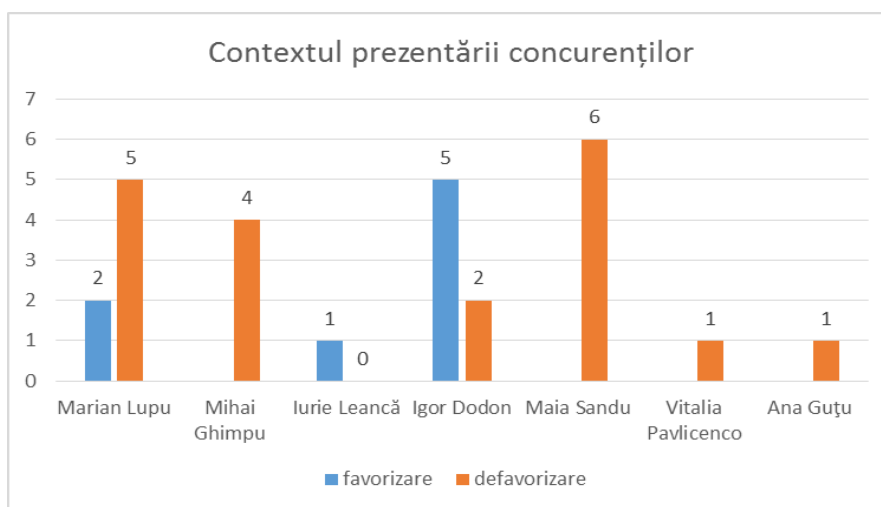
Partidul Democrat din Moldova	5
Partidul Liberal	1
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	3
Partidul Nostru	2
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	1
Partidul Popular European din Moldova	1
Partidul Acțiune și Solidaritate	1

Sursele și protagoniștii au fost, în 78% de cazuri, de gen masculin (21 din 27), iar femeile au fost citate sau vizate în 15% din articole (4 surse/protagoniste), genul altor 2 surse (7%) nu a fost specificat.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Portalul regional Gagauzinfo.md mai des l-a favorizat editorial pe candidatul Igor Dodon (de 5 ori, inclusiv prin știri că liderul Partidului Nostru Renato Usatîi și bașcanul autonomiei găgăuze Irina Vlah sunt gata să-l susțină; rezultatele barometrului opiniei publice au fost prezentate astfel: *"И уже мало что может помешать лидеру социалистов Игорю Додону стать президентом"*), dar acesta a fost prezentat și în 2 știri care îl defavorizează. Candidata Maia Sandu a fost defavorizată în 6 materiale, Mihai Ghimpu – în 4, iar Marian Lupu a fost prezentat în context diferit, dar mai des defavorizant.

www.Jurnal.md

Jurnal.md a publicat un număr record de articole relevante – 170, inclusiv 154 de știri și 16 comentarii, editoriale sau alte materiale de opinie, 6 materiale au fost însoțite de coloană video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 458346 de semne (pentru texte) și 993 de secunde (pentru materialele video).

Tematica generală a materialelor publicate a fost reflectarea selectivă a comportamentului și declarațiilor unor candidați la funcția de Președinte, în câteva cazuri a fost abordată în context electoral și tema luptei cu corupția.

În total, au fost citate sau vizate 197 de surse și protagoniști, 87 dintre ele reprezentând politicul, în 32 de cazuri fiind vorba de liderul și reprezentanții Partidului „Platforma Demnitate și Adevăr”, iar în alte 30 de cazuri – lidera și alți reprezentanți ai Partidului Acțiune și Solidaritate. Au mai fost

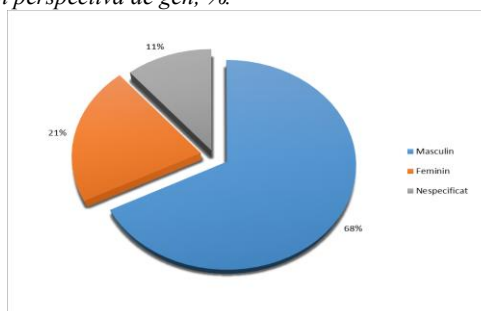
citați experții străini și cei locali (39 de cazuri), cetățenii (24), diplomați și observatori (12 cazuri) etc.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

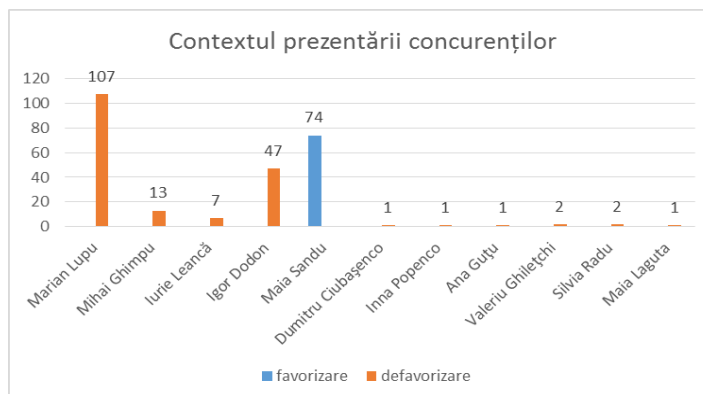
Partidul Democrat din Moldova	6
Partidul Liberal	4
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	3
Partidul Nostru	8
Partidul Liberal Democrat din Moldova	1
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	32
Partidul Popular European din Moldova	2
Partidul Acțiune și Solidaritate	30
Valeriu Ghilețchi	1

Reprezentarea de gen a surselor și protagoniștilor a rămas la nivelul perioadei precedente de monitorizare: 68% bărbați (133 de surse/protagoniști din totalul de 197) și 21% femei (42 de surse/protagoniste). În 22 de cazuri (11% din total), sexul surselor nu a fost specificat.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Politica editorială a Jurnal.md nu a suferit modificări față de perioada precedentă de monitorizare. Astfel, candidata Maia Sandu a fost favorizată în știrile care au vizat-o (74 de cazuri) și prezentată ca cea mai potrivită candidatură pentru funcția de Președinte. Ca de obicei, Vladimir Plahotniuc a fost ținta mesajelor negative, fiind defavorizat indirect Marian Lupu (107 cazuri). A crescut numărul știrilor în care a fost prezentat preponderent în context negativ candidatul Igor Dodon (47), candidații Mihai Ghimpu și Iurie Leancă de asemenea au fost defavorizați, însă într-un număr relativ mic de știri.

www.Moldova24.info

Portalul Moldova24.info a publicat 14 articole relevante prezentei monitorizări, inclusiv 13 din categoria știrilor și un comentariu; două materiale au fost însoțite de coloană video, unul – de coloană audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 22551 de semne (text) și 899 secunde (video și audio).

Din punct de vedere tematic, toate materialele s-au referit la prezentarea și interpretarea selectivă a acțiunilor și declarațiilor unor candidați.

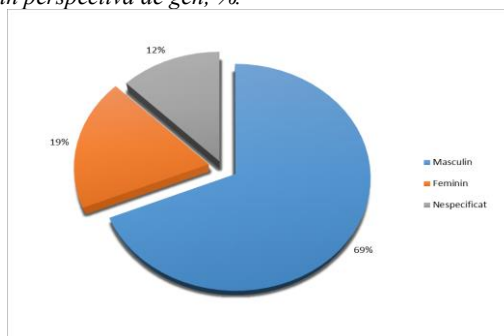
12 din totalul de 16 surse și protagoniști au fost din domeniul politic, în câte 3 cazuri fiind vizați liderul și reprezentanții Partidului Democrat și ai Partidului Acțiune și Solidaritate.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

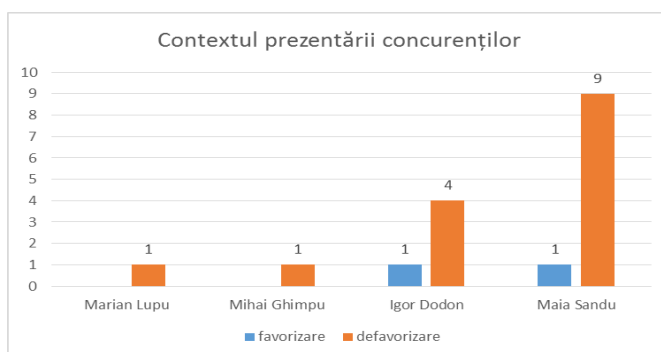
Partidul Democrat din Moldova	3
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	2
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	2
Partidul Popular European din Moldova	1
Partidul Acțiune și Solidaritate	3
Valeriu Ghilețchi	1

În săptămâna de raport, raportul de gen al surselor/protagoniștilor s-a prezentat în felul următor: 11 bărbați (69% din totalul de 16 surse și protagoniștilor) și 3 femei (19% din total), sexul altor 2 surse (12%) nu a fost specificat.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Textele publicate de Moldova24.info sunt părtinitoare și subiective, deseori fiind utilizate expresii ironice și jignitoare în raport cu protagoniștii. În această perioadă, site-ul a continuat să-i atace editorial pe Maia Sandu și pe Andrei Năstase care sunt învinuiți permanent că își mint electoratul, fără a li se oferi dreptul la replica. Candidata Maia Sandu a fost prezentată în context care o defavorizează de 9 ori, candidatul Igor Dodon – de 4 ori, ambii având și câte un caz de prezentare în context general pozitiv.

www.Newsmaker.md

Newsmaker.md a publicat în săptămâna de raport 51 de materiale relevante prezentei monitorizări, inclusiv 44 de știri, 5 comentarii și 2 interviuri (cu candidații care, conform sondajelor, au șanse să ajungă în turul 2: Igor Dodon și Maia Sandu); șapte materiale au fost însoțite de coloană video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 184918 semne (texte) și 19320 secunde (video).

Marea majoritate a știrilor s-a referit la campania electorală în general, au reflectat ieșirea/excluderea din cursa electorală, activitatea Comisiei Electorale Centrale, declarațiile politicianilor, dar și reacțiile acestora la unele atacuri sau critici, articole de analiză, investigații privind campania electorală pentru alegerile președintelui (inclusiv un articol despre dimensiunea de gen din aceste alegeri, un articol despre accesul și posibilitățile de vot ale persoanelor cu nevoi speciale, o analiză a mesajelor candidaților și acuzațiile lansate de concurenți în campanie etc.).

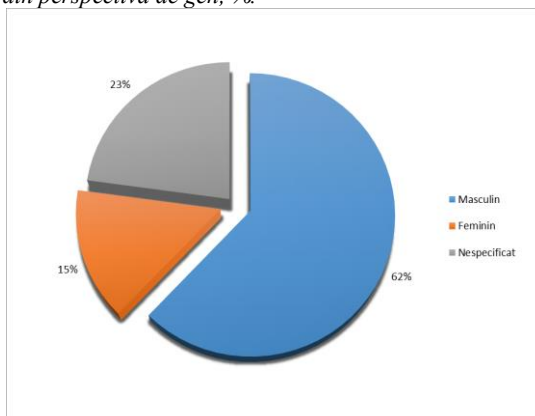
Newsmaker.md a citat sau a făcut referire la 140 de surse și protagoniști, 69 fiind lideri sau reprezentanți ai formațiunilor politice. Cel mai des au fost citați sau vizați liderul și reprezentanții Partidului Democrat (de 15 ori), Partidului Nostru (de 12 ori), ai Partidului Socialiștilor, Partidului Acțiune și Solidaritate, Partidului Popular European (de câte 8 ori fiecare). Au mai fost citate alte surse mass-media, funcționari electorali, avocați și judecători, oameni de afaceri, experți străini și locali, reprezentanți ai administrației publice locale etc.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

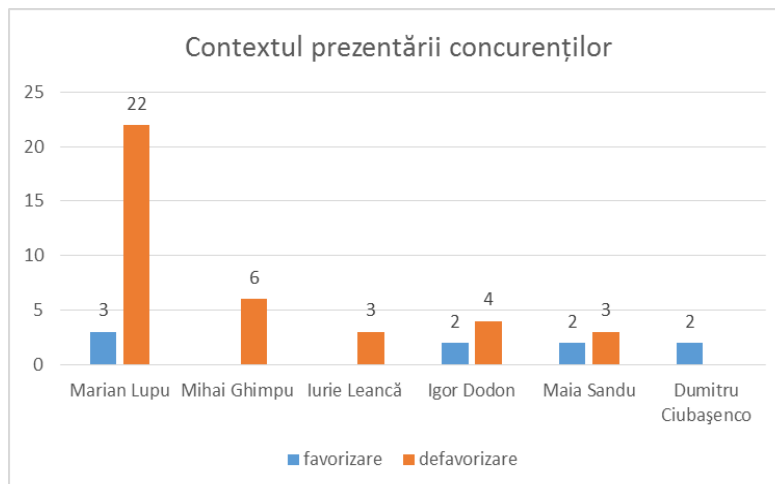
Partidul Democrat din Moldova	15
Partidul Liberal	6
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	8
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	4
Partidul Nostru	12
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	5
Partidul Popular European din Moldova	8
Partidul Politic „Dreapta”	1
Partidul Acțiune și Solidaritate	8
Silvia Radu	1
Maia Laguta	1

Raportul de gen al surselor și protagoniștilor portalului s-a îmbunătățit într-o anumită măsură, constituind 62% bărbați (87 din totalul de 140 de surse și protagoniști), 15% femei (21 surse și protagoniste), în alte 23% (32 de cazuri) sexul sursei nu a fost specificat.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %

În săptămâna de raport, Newsmaker.md l-a defavorizat pe Marian Lupu, inclusiv prin publicarea unor declarații acuzatoare lansate de alți politicieni și candidați la adresa PDM și a prim-vicepreședintelui partidului Vladimir Plahotniuc (22 de cazuri). Candidatul Mihai Ghimpu de asemenea a fost de câteva ori prezentat în context defavorizant (6 cazuri).

www.Noim.md

Noi.md a publicat în perioada de raport 80 de materiale relevante prezentei monitorizări, inclusiv 79 de știri și un comentariu; opt materiale au fost însoțite de coloană video, iar unul – de coloană audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 117811 semne (texte) și 7054 secunde (video și audio).

Tematica materialelor a vizat activitățile de campanie, acțiunile și declarațiile unor candidați, mersul procesului electoral.

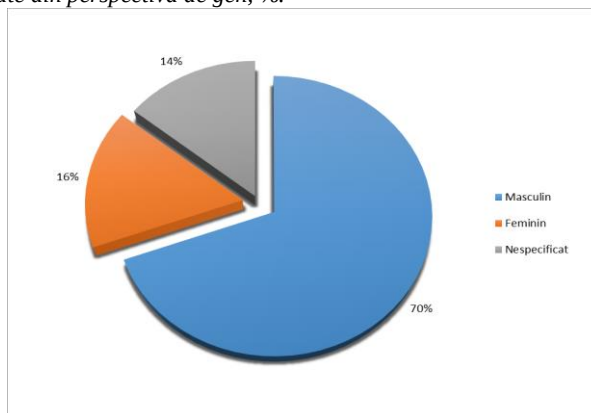
În total, Noi.md a citat sau a făcut trimitere la 105 surse și protagoniști, în 57 de cazuri a fost vorba de liderii sau reprezentanții unor partide, printre cele mai des citate sau vizate formațiuni fiind Partidul Democrat (de 16 ori), Partidul Socialiștilor (10), Partidul Acțiune și Solidaritate și Partidul Nostru (de câte 6 ori fiecare). Au mai fost citate surse de la Comisia Electorală Centrală, cetățeni, experți străini și locali, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale etc.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

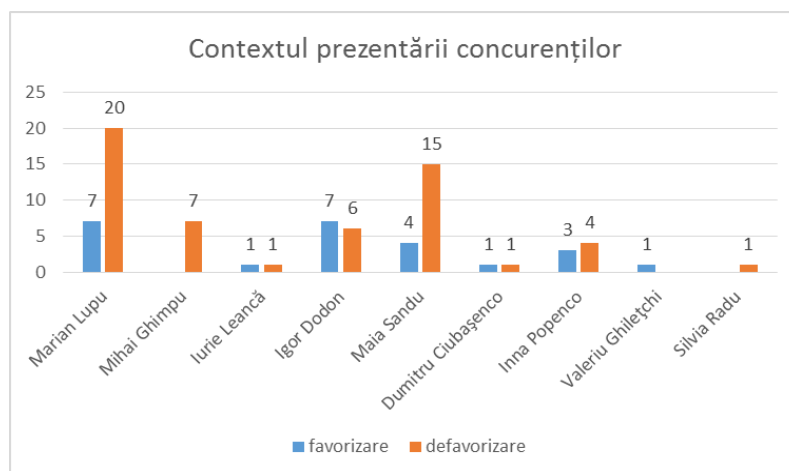
Partidul Democrat din Moldova	16
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	3
Partidul Agrar din Moldova	1
Partidul Liberal	5
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	10
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	3
Partidul Nostru	6
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	3
Partidul Popular European din Moldova	3
Partidul Acțiune și Solidaritate	6
Valeriu Ghilețchi	1

Raportul de gen al protagoniștilor și surselor materialelor publicate de Noi.md a rămas aproape neschimbat, constituind 70% bărbați (73 de persoane din totalul de 105) și 16% femei (17), în alte 14% (15 cazuri) sexul sursei nu a fost specificat.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Noi.md nu are preferințe editoriale evidente, însă nerespectarea principiului echilibrului surselor în multe știri și, în special, în cele care mediatizează acuzațiile pe care le lansează candidații, cauzează diferența mare dintre cazurile de favorizare și cele de defavorizare editorială a unor concurenți. În săptămâna de raport, Marian Lupu și candidata Maia Sandu au fost mai des defavorizați (de 20 și, corespunzător, 15 ori) decât favorizați (de 7 și, corespunzător, 4 ori). Și candidatul Mihai Ghimpu a fost mai des defavorizat (de 7 ori).

www.Realitatea.md

Realitatea.md a publicat în săptămâna de raport 52 de materiale care vizează direct sau indirect campania electorală, inclusiv 51 de știri și un comentariu, 30 din ele fiind însoțite de coloană video și 1 – de coloană audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 102763 semne (texte) și 38213 secunde (video și audio).

Materialele publicate s-au referit la evenimentele de campanie, acțiunile și declarațiile unor candidați, la mersul procesului electoral, procedurile de votare etc.

Materialele relevante au avut, în total, 73 de surse/protagoniști, inclusiv 42 din mediul politic, mai des au fost citați sau vizați liderii și reprezentanții Partidului Democrat și ai Partidului Acțiune și Solidaritate (de câte 7 ori), ai Mișcării social-politice „Ravnopravie” (6), Partidului Liberal,

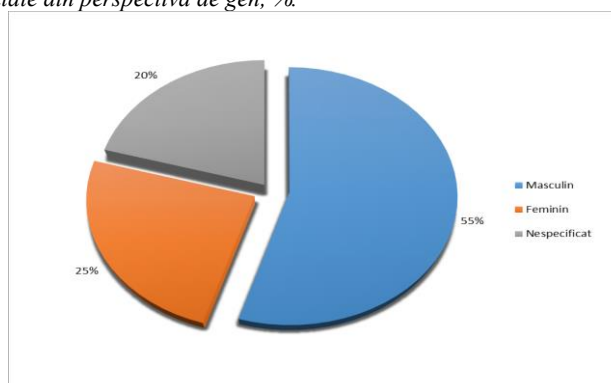
Partidului Socialiștilor, Partidului Popular European (de câte 4 ori fiecare). Au mai fost citate surse de la Comisia Electorală Centrală, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale etc.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

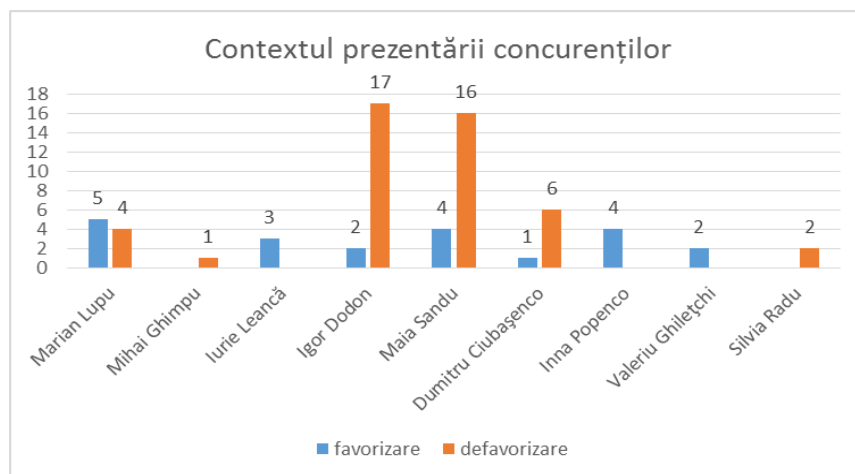
Partidul Democrat din Moldova	7
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	2
Partidul Liberal	4
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	4
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	6
Partidul Verde Ecologist	1
Partidul Nostru	2
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	3
Partidul Popular European din Moldova	4
Partidul Acțiune și Solidaritate	7
Inna Popenco	1
Valeriu Ghilețchi	1

Raportul de gen s-a îmbunătățit întrucâtva față de perioada precedentă de monitorizare și a constituit 55% bărbați (40 din totalul de 73 din surse și protagoniști), 25% femei (18), iar în alte 15 cazuri (20% din total) sexul sursei nu a fost specificat.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

În perioada de raport, Realitatea.md a reflectat campania electorală relativ echilibrat. Totodată, au fost publicate frecvent știri care i-au prezentat în context preponderent negativ pe candidații Igor Dodon (de 17 ori) și Maia Sandu (de 16 ori), în special prin acuzațiile pe care le-au lansat candidații în adresa oponentului. Mult mai rar, aceiași candidați au fost prezentați și în context care i-a favorizat.

www.Sputnik.md

Sputnik.md a publicat în săptămâna de raport 44 de articole relevante prezentei monitorizări, inclusiv 36 de știri și 8 editoriale/comentarii; 4 materiale au fost însoțite de coloană video și 2 – de coloană audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 58277 semne (texte) și 15347 secunde (video și audio).

Temele cel mai des reflectate au vizat procesul electoral, administrația publică locală, situația economică, relațiile externe ale Moldovei, comportamentul și declarațiile unor candidați etc.

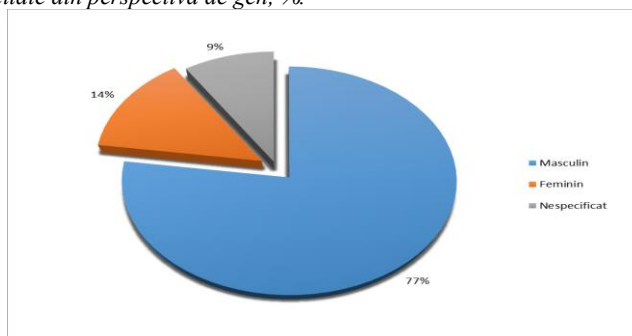
În total, Sputnik.md a citat sau s-a referit la 44 de surse, inclusiv 15 din mediul politic.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

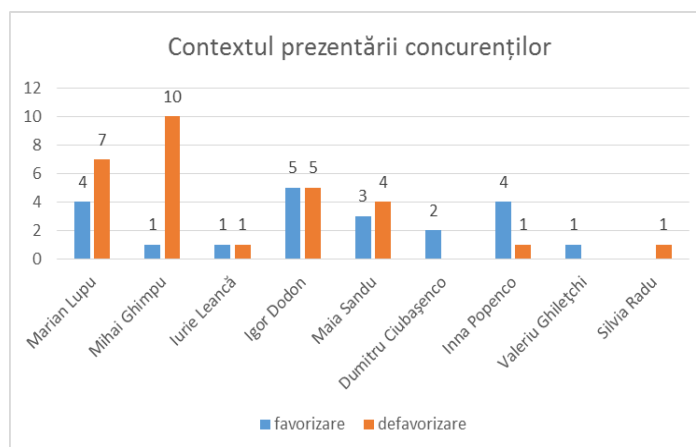
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	1
Partidul Nostru	2
Marian Lupu	3
Iurie Leancă	1
Igor Dodon	2
Maia Sandu	2
Dumitru Ciubașenco	1
Inna Popenco	2
Valeriu Ghilețchi	1

Majoritatea surselor și protagoniștilor portalului au fost bărbați – 34 sau 77% din total, 6 femei (14%), în alte 4 cazuri (9%) sexul surselor nu a fost specificat.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Sputnik.md a continuat tendința de defavorizare a lui Mihai Ghimpu (10 cazuri de prezentare în context negativ față de 1 caz în context pozitiv), în mai multe știri a fost criticată actuala guvernare, fiind indirect defavorizați Marian Lupu și Mihai Ghimpu.

www.Today.md

Today.md a publicat în această săptămână 17 materiale relevante prezentei monitorizări, toate fiind știri; două materiale au fost însoțite de coloană audio. Volumul total al materialelor a fost de 23727 de semne (articole) și 192 secunde (audio).

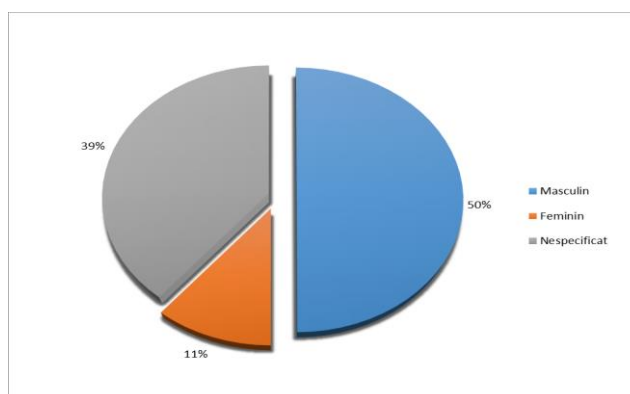
Toate textele s-au referit, selectiv, la unii candidați la funcția de Președinte, declarațiile și acțiunile acestora, în raport cu unii candidați au fost lansate acuzații și s-au făcut speculații.

Din totalul de 18 surse citate și protagoniști, 12 au fost din mediul politic, în jumătate din cazuri fiind vorba de reprezentanți ai Partidului Democrat.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

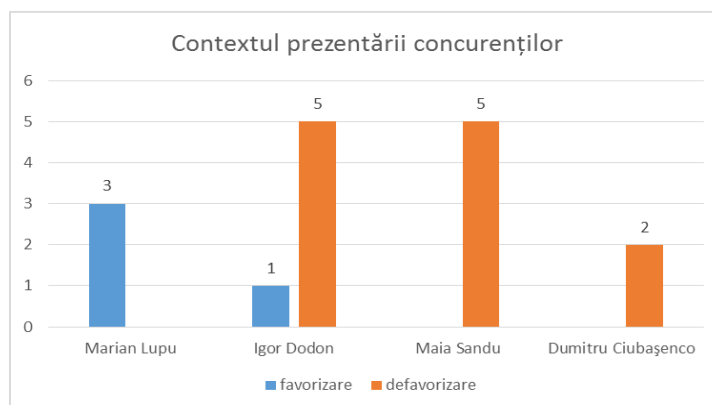
Partidul Democrat din Moldova	6
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	1
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	4
Maia Laguta	1

Jumătate din cele 18 surse și protagoniști au fost bărbați (9 persoane), doar două femei (11% din total), celelalte surse citate (7 sau 30% din total) nu au fost specificate clar, astfel apartenența de gen a acestora nu poate fi determinată.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Today.md a continuat să publice știri prin care îl atacă direct sau indirect pe Andrei Nastase și o defavorizează indirect pe candidata Maia Sandu (5 cazuri), au fost publicate și 5 știri care îl defavorizează pe candidatul Igor Dodon. Decizia de retragere a candidatului Marian Lupu din cursa electorală a fost mediatizată intens, gestul PDM fiind apreciat pozitiv de portal.

www.Unimedia.info

Unimedia.info a publicat în perioada de raport 77 de materiale relevante prezentei monitorizări, inclusiv 76 de știri și un comentariu; 6 materiale au fost însoțite de coloană video. Volumul total al materialelor a constituit 115485 de semne (pentru texte) și 4645 de secunde (pentru materialele video).

Toate articolele s-au referit la declarațiile și acțiunile de campanie ale candidaților și la mersul procesului electoral.

În total, Unimedia.info a citat/vizat 97 de surse și protagoniști, inclusiv 67 de persoane din mediul politic, cea mai frecventă vizibilitate au avut-o Partidul Acțiune și Solidaritate (12 cazuri), Partidul Democrat (10), Partidul socialiștilor (9) și Partidul Popular European (8 cazuri). Au mai fost citate surse de la Comisia Electorală Centrală și din societatea civilă etc.

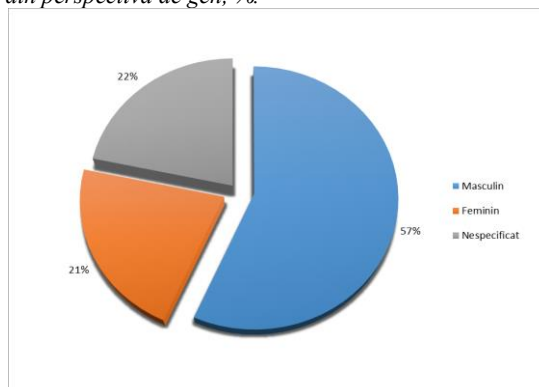
Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

Partidul Democrat din Moldova	10
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	3
Partidul Liberal	3
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	9
Partidul Nostru	6
Partidul Liberal Democrat din Moldova	2
Partidul Popular Socialist	1
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	4
Partidul Popular European din Moldova	8
Partidul Politic „Dreapta”	1
Partidul Acțiune și Solidaritate	12
Inna Popenco	7
Valeriu Ghilețchi	1

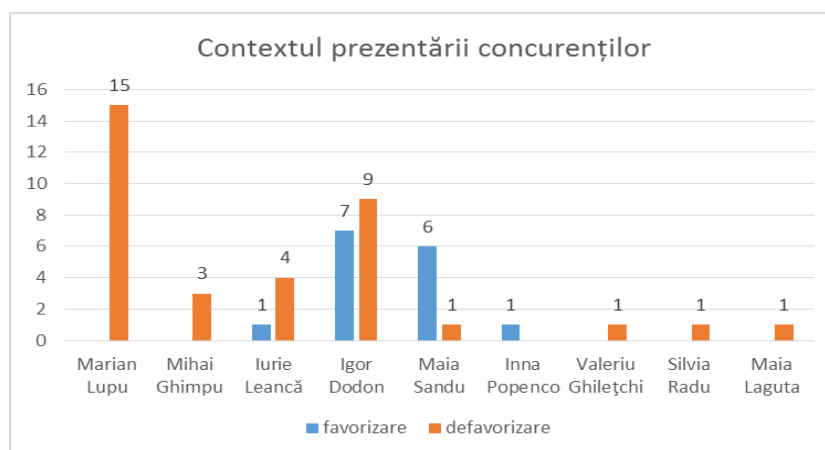
Raportul de gen al surselor/protagoniștilor citați sau vizați a rămas aproximativ la același nivel ca în perioada precedentă de monitorizare, constituind 57% bărbați (55 de persoane din totalul de 97),

21% femei (21 surse/protagoniste), iar apartenența de gen a altor 21 surse (22% din total) nu a fost specificată.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

În perioada de raport, Unimedia.info a continuat tendința de defavorizare a lui Marian Lupu (15 cazuri de prezentare în context general negativ), candidatul Igor Dodon a fost mai des defavorizat decât favorizat (9:7), candidații Mihai Ghimpu și Iurie Leancă de asemenea au fost prezentați de câteva ori în context negativ, iar candidata Maia Sandu dimpotrivă a fost favorizată editorial (6 apariții în context pozitiv și o apariție în context negativ).

www.Ziarulnational.md

Ziarulnational.md a publicat în perioada de raport 95 de materiale relevante prezentei monitorizării, inclusiv 88 de știri, 6 comentarii și un interviu cu candidatul Mihai Ghimpu; 20 de materiale au fost însoțite de coloană video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 165390 semne (texte) și 22599 de secunde (video).

Materialele s-au referit la acțiunile/declarațiile unor candidați la funcția de Președinte, derularea procesului electoral, administrația publică locală, funcționarea statului de drept etc.

Numărul total al surselor și protagoniștilor citați sau vizați a fost tradițional mare, 288 în total, inclusiv 233 persoane care provin din mediul politic. Cel mai des au fost citați/vizați liderii și alți reprezentanți ai Partidului Acțiune și Solidaritate (de 60 de ori), Partidului Democrat (57) și Partidului Socialiștilor (de 40 de ori). Au mai fost citați experți străini și locali, diplomați, oficiali și observatori electorali, surse din administrația publică locală etc.

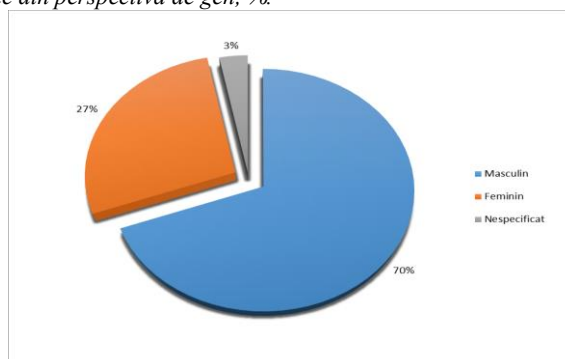
Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

Partidul Democrat din Moldova	57
-------------------------------	----

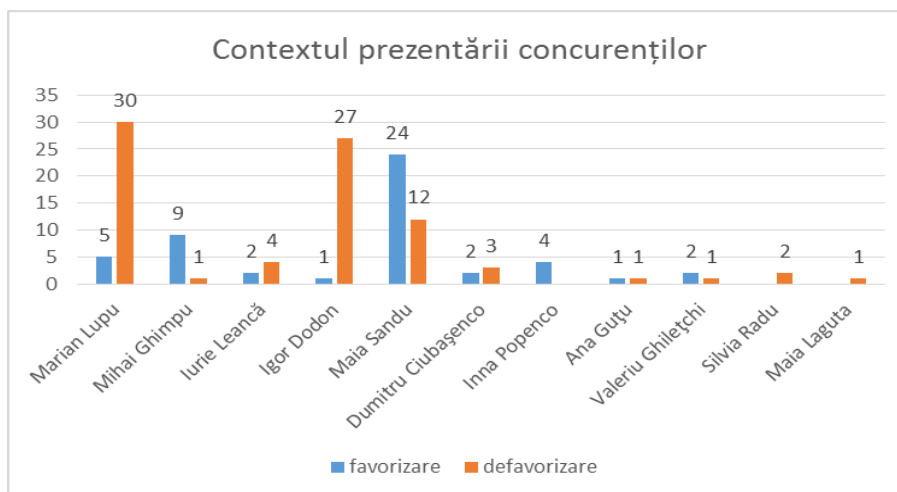
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	2
Partidul Liberal	13
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	40
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	6
Partidul Nostru	18
Partidul Liberal Democrat din Moldova	2
Partidul „Casa Noastră – Moldova”	1
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	10
Partidul Popular European din Moldova	10
Partidul Politic „Dreapta”	4
Partidul Acțiune și Solidaritate	60
Mihai Ghimpu	1
Igor Dodon	1
Maia Sandu	0
Valeriu Ghilețchi	4
Vadim Brânzan	1
Silvia Radu	2
Maia Laguta	1

În calitate de surse/protagoniști au fost citați sau vizați preponderent bărbații (200 sau 70% din totalul de 288), femeile au apărut în calitate de protagoniste sau surse de informație în 79 de cazuri (27% din total), în 9 cazuri (3% din total) apartenența de gen a surselor nu a fost specificată.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %

Ziarulnational.md i-a defavorizat editorial pe Marian Lupu (30 de cazuri) și pe candidatul Igor Dodon (27 de cazuri). Candidata Maia Sandu a apărut de două ori mai des în context pozitiv (24 de ori) decât în context negativ (de 12 ori), fiind astfel favorizată.

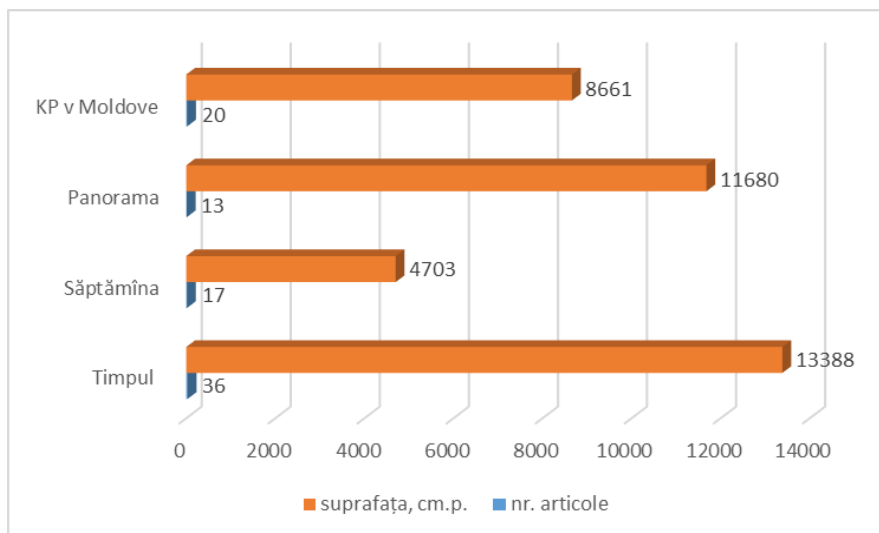

2.3 Presa scrisă

Concluzii generale

În perioada 21 – 28 octombrie 2016, cele 4 ziare monitorizate au publicat în total 86 de articole care au vizat direct sau indirect alegerile prezidențiale, dublu față de perioada precedentă de monitorizare. Suprafața totală a articolelor relevante de asemenea s-a dublat și a constituit 38.432 centimetri pătrați. Tradițional, cele mai multe materiale relevante au apărut în săptămânalul *Timpul* (36 texte cu suprafața totală de 13388 cm.p.) și cotidianul/cinci apariții pe săptămână *KP v Moldove* (20 texte cu suprafața totală de 8661 cm.p.), *Săptămîna* a publicat 17 articole cu suprafața totală de 4703 cm.p., iar *Panorama* – 13 articole cu suprafața totală de 11680 cm.p.

Numărul și suprafața materialelor cu caracter electoral direct și indirect publicate în perioada 21 – 28 octombrie 2016 în 4 ziare, cm.p.

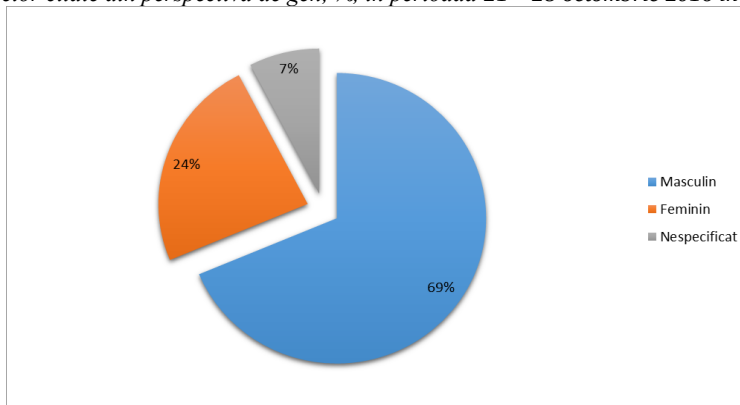
Jumătate din numărul total de articole (44 materiale sau 51% din numărul lor total) și aproape jumătate din suprafața rezervată de ziarele monitorizate tematicii electorale (19032 cm.p. sau 49% din suprafața totală) au fost ocupate cu editoriale și alte articole de opinie. Au mai fost publicate 36 de știri, câte 3 Vox populi (*Timpul*: ”Cu cine votează diaspora: Nu sunt nici pentru UE și nici pentru UV, eu vreau să-mi fie mai bine la mine în țară”, *KP v Moldove*: „Ați hotărât pentru cine veți vota?” și „Dvs. pentru ce veți vota?”) și interviuri cu candidații (*Timpul*: interviul cu Mihai

Ghimpu, *Săptămîna*: interviul cu Silvia Radu, *KP v Moldova*: interviu cu Igor Dodon). Ziarul cu cea mai mare disproporție dintre volumul opiniilor și al știrilor rămâne *KP v Moldova* (în săptămîna de raport, două treimi din materialele publicate în acest ziar au fost opinii și comentarii, și doar o treime – știri).

Cele 86 de articole publicate în ziarele monitorizate au avut în total 131 de surse și protagoniști, inclusiv 42 (32% din total) au fost politicieni, lideri sau reprezentanți ai partidelor politice, candidații la funcția de Președinte (cel mai des vizați sau citați fiind reprezentanții Partidului socialiștilor – de 9 ori). Deseori au fost citați ca surse cetățenii, experții străini și locali, alte surse media, surse de la Comisia Electorală Centrală și din administrația publică locală etc.

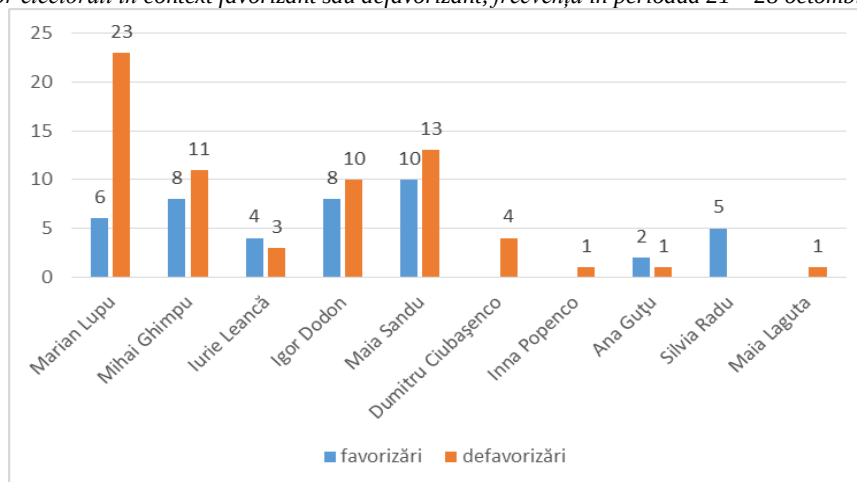
Dezechilibrul de gen s-a mai diminuat (69% din sursele și protagoniștii ziarelor au fost bărbați și 24% femei).

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %, în perioada 21 – 28 octombrie 2016 în 4 ziare

În săptămîna de raport, concurentul electoral defavorizat mai des după frecvența aparițiilor și a contextului negativ în ansamblu în toate cele 4 ziare a fost Marian Lupu (23 defavorizări, 6 favorizări). Ceilalți concurenți au fost vizați atât în context negativ, cât și pozitiv, cu o frecvență aproximativ egală.

Apariția concurenților electorali în context favorizant sau defavorizant, frecvența în perioada 21 – 28 octombrie 2016 în 4 ziare

KP v Moldova

Ziarul *KP v Moldova* a publicat în perioada de raport 20 de materiale relevante prezentei monitorizări, inclusiv 13 comentarii sau alte materiale de opinie, 4 știri, 2 sondaje de tip Vox Populi (cititorii au fost întrebați: „Ați hotărât pentru cine veți vota?” și „Dvs. pentru ce veți vota?”) și un interviu cu candidatul Igor Dodon. Deși redacția a menționat că Dodon a răspuns la întrebările cetățenilor într-o conferință on-line, totuși interviul a fost marcat ca publicitate, fapt care confirmă

că este vorba de agitație electorală. Volumul total al materialelor relevante a constituit 8661 centimetri pătrați, inclusiv 6029 cm.p. au revenit comentariilor și opiniilor care au transmis puncte de vedere subiective despre candidați și acțiunile acestora, în raport cu unii candidați fiind lansate acuzații, alții fiind etichetați. De exemplu, într-un comentariu se spune că Maia Sandu nu este ca Ioana d'Arc, cum zic unii, ci mai degrabă ca regina Franței Maria Antoaneta care, în loc să le dea săracilor pâine, le-a dat prăjituri. Se spune că ambele personalități istorice au avut parte de un sfârșit tragic. Autorul o mai acuză pe Maia Sandu de dorința de a instaura dictatură.

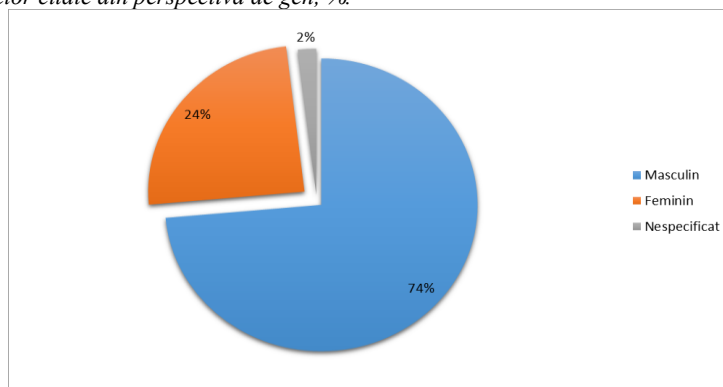
În materialele publicate, *KP v Moldova* a citat în total 53 de surse și protagoniști, inclusiv 17 reprezentanți ai unor forțe politice și concurenții în alegeri (de cea mai mare vizibilitate s-a bucurat Partidul socialiștilor - de 6 ori). Au mai fost citați 13 cetățeni, 12 experți străini și locali ș.a.

Frecvența apariției concurenților electorali și a actorilor politici.

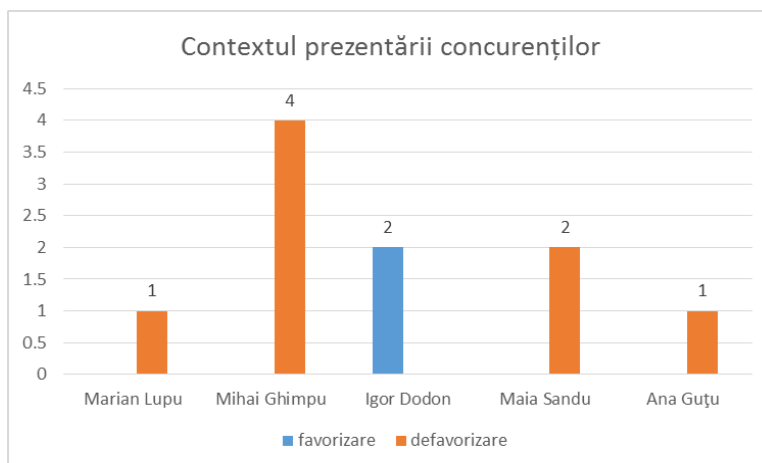
Partidul Democrat din Moldova	2
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	2
Partidul Liberal	1
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	6
Mișcarea social-politică „Ravnopravie”	2
Partidul Nostru	1
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	1
Partidul Acțiune și Solidaritate	2

Majoritatea absolută a surselor/protagoniștilor citați sau vizați au fost bărbați (39 de cazuri sau 74% din total), femeile au apărut în calitate de protagoniste sau surse de informație de 13 ori (24% din total), apartenența de gen a unei surse (2%) nu a fost specificată.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

După conținutul și frecvența articolelor de opinie, este clară tendința de defavorizare editorială de către ziar a unor candidați și de favorizare a altora. Astfel, Igor Dodon a fost favorizat evident prin publicarea în ediția de vineri înaintea alegerilor a unor materiale promoționale (o fotografie pe prima pagină, răspunsuri la întrebările cititorilor etc.). În același timp, au fost defavorizați direct și indirect candidații Mihai Ghimpu și Maia Sandu.

Panorama

Panorama a publicat în săptămâna monitorizată 13 materiale relevante prezentei monitorizări, inclusiv 9 știri și 4 comentarii. Volumul total al materialelor a constituit 11680 centimetri pătrați. Știrile au relatat despre ultimele evenimente ale campaniei electorale, articolele de opinie au criticat guvernarea și pe unii candidați.

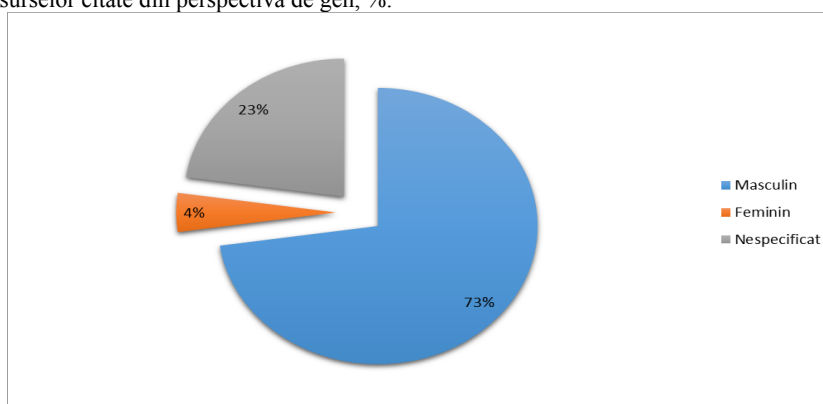
În materialele publicate, ziarul a citat sau a vizat direct sau indirect 22 de surse și protagoniști, inclusiv 8 din mediul politic. Au mai fost citați experții străini și locali (6 cazuri), alte surse mass-media (5) etc.

Frecvența apariției concurenților electorali și a actorilor politici.

Partidul Democrat din Moldova	2
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	1
Partidul Nostru	1
Partidul „Platforma Demnitate și Adevăr”	2
Partidul Popular European din Moldova	1
Partidul Acțiune și Solidaritate	1

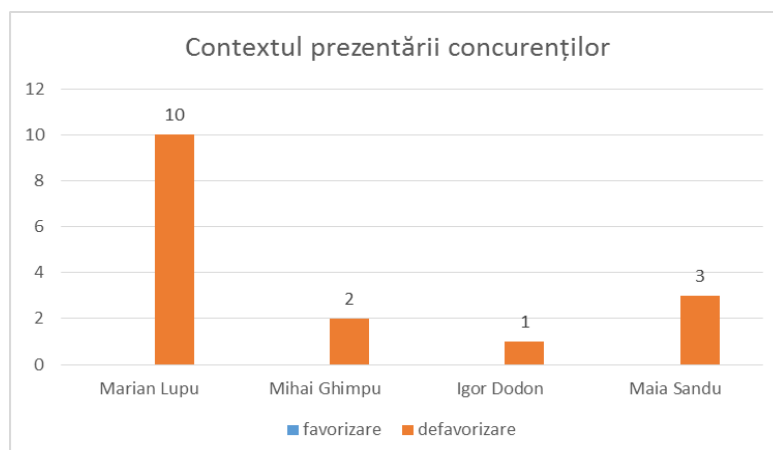
Majoritatea covârșitoare a surselor și protagoniștilor (16 din 22, 73% din total) au fost bărbați și doar o singură femeie (4% din total), apartenența de gen a 5 surse (23%) nu a fost specificată.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Ca de obicei, *Panorama* a criticat guvernarea actuală, dar și alte guvernări de după anul 2012. Marian Lupu a fost defavorizat evident, atât direct, cât și indirect, prin critica în adresa lui Vladimir

Plahotniuc, a Partidului Democrat, guvernărilor din care a făcut parte. Alți concurenți (Maia Sandu, Mihai Ghimpu, Igor Dodon) tot au fost defavorizați, dar cu o intensitate mai mică.

Săptămîna

Revista *Săptămîna* a publicat 17 materiale relevante prezentei monitorizări, inclusiv 9 comentarii, 7 știri și un interviu cu caracter electoral cu candidata independentă Silvia Radu care însă nu a fost marcat ca publicitate. Volumul total al materialelor relevante a constituit 4703 centimetri pătrați. Articolele s-au referit la procesul politic în general, au creionat portretele candidaților, s-au referit la declarațiile și acțiunile acestora.

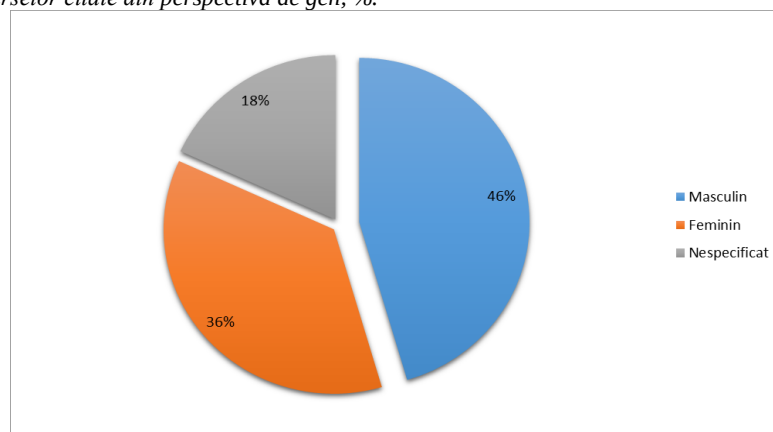
În materialele publicate, revista a citat sau a vizat 22 de surse și protagoniști, inclusiv 11 din mediul politic (în 5 cazuri a fost vorba de Silvia Radu).

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

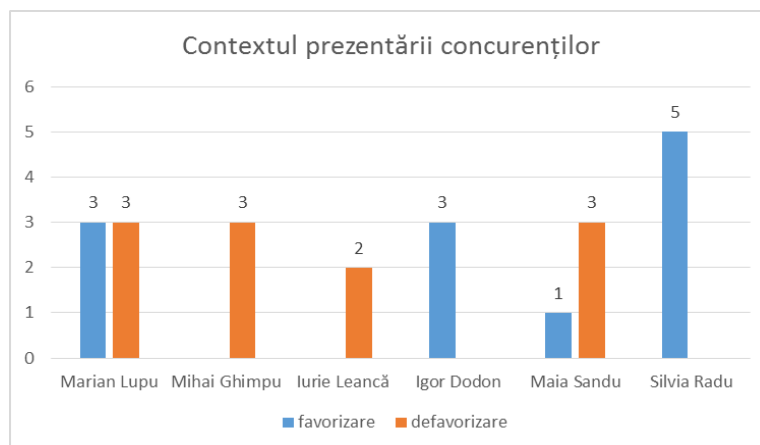
Partidul Democrat din Moldova	2
Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	2
Valeriu Ghilețchi	1
Silvia Radu	5
Maia Laguta	1

10 din cele 22 de surse și protagoniști (46% di total) au fost bărbați, 8 – femei (36%), apartenența de gen a altor 4 surse (18%) nu a fost specificată.

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Sap̃tăm̃ina a continuat s-o favorizeze direct pe candidata independentă Silvia Radu, inclusiv prin publicarea unor materiale promoționale cu caracter de publicitate electorală mascată. În editia din 28 octombrie 2016, a fost favorizat în trei materiale și candidatul Igor Dodon, inclusiv în două editoriale. Candidata Maia Sandu fost defavorizată în 3 articole, inclusiv prin etichetele care i s-au pus: "Timofti cu cercei", "Chirtoacă în fustă".

Timpul

Ziarul *Timpul* a publicat în perioada de raport 36 de articole care au vizat direct sau indirect alegerile prezidențiale, inclusiv 18 comentarii, 16 știri, un sondaj Vox Populi ("Cu cine votează diaspora: Nu sunt nici pentru UE și nici pentru UV, eu vreau să-mi fie mai bine la mine în țară") și un interviu cu candidatul Mihai Ghimpu. Interviul a avut un caracter electoral evident, însă nu a fost marcat ca publicitate electorală. În ultima ediție înainte de primul tur al scrutinului, ziarul a publicat o pagină cu un monolog - declarație electorală a lui Mihai Ghimpu. Volumul total al materialelor relevante a constituit 13388 centimetri pătrați.

Articolele s-au referit la desfășurarea procesului politic și electoral, declarațiile și acțiunile politicienilor/candidaților, situația din domeniul educației în context electoral etc.

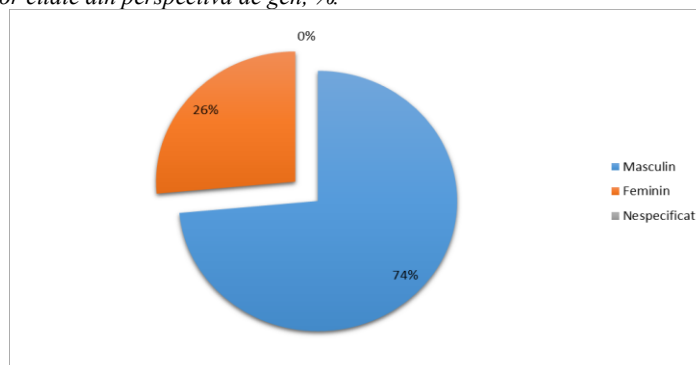
În materialele publicate, *Timpul* a citat sau a vizat 34 de surse și protagoniști, inclusiv 6 din mediul politic. Au mai fost citați 14 cetățeni, 5 avocați/judecători ș.a.

Frecvența apariției concurenților electorali și actorilor politici.

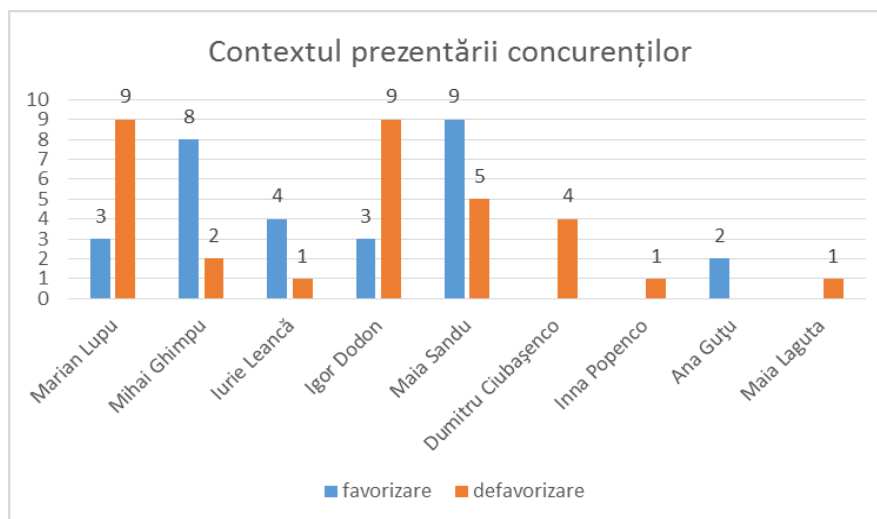
Marian Lupu	1
Mihai Ghimpu	2
Iurie Leancă	1
Igor Dodon	1
Maia Sandu	1

Discrepanța de gen a surselor și protagoniștilor s-a diminuat întrucâtva: 74% (25 din 34) bărbați și 26% femei (9 cazuri).

Rata protagoniștilor și surselor citate din perspectiva de gen, %.

Timpul l-a favorizat editorial pe candidatul Mihai Ghimpu, inclusiv prin publicarea materialelor promoționale ca publicitate electorală mascată. Candidatul Igor Dodon a fost defavorizat în 9 cazuri și prezentat în context general pozitiv de 3 ori, iar candidata Maia Sandu a fost mai des favorizată (de 9 ori) decât defavorizată (de 5 ori). În același timp, Marian Lupu a fost prezentat deseori în context negativ (de 9 ori), la fel și candidatul Dumitru Ciubașenco (de 4 ori). Iurie Leancă a beneficiat de câteva apariții în context general pozitiv.

III. ANEXE. STUDII DE CAZ

Studiu de caz nr. 1: Comportamentul posturilor Prime TV, TV Canal 2, TV Canal 3 și Publika TV după retragerea din cursa prezidențială a candidatului PDM

Studii de caz nr. 2: Etichetare, agitație electorală nemarcată (*Moldova24.info*)